

Conf. univ. dr. Vasile Nemeș
Universitatea „Nicolae Titulescu”, București

Drept comercial

Ediția a 5-a revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

| | |
|--|-----------|
| CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCATIVE PRIVIND DREPTUL COMERCIAL | 1 |
| <i>Secțiunea 1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial</i> | <i>1</i> |
| §1. Noțiunea dreptului comercial | 1 |
| §2. Obiectul dreptului comercial | 2 |
| 2.1. Noțiune | 2 |
| 2.2. Obiectul dreptului comercial în actuala reglementare | 3 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Autonomia dreptului comercial</i> | <i>5</i> |
| §1. Noțiuni introductive | 5 |
| §2. Argumentele în favoarea unității dreptului privat | 5 |
| §3. Argumentele în favoarea autonomiei dreptului comercial | 6 |
| 3.1. Enumerare | 6 |
| 3.2. Autonomia dreptului comercial în actuala reglementare | 7 |
| 3.3. Dreptul comercial ca subramură de drept și ca disciplină juridică | 8 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Corelația dreptului comercial cu alte ramuri de drept</i> | <i>11</i> |
| §1. Precizări prealabile | 11 |
| §2. Corelația dreptului comercial cu dreptul civil | 11 |
| §3. Corelația dreptului comercial cu dreptul procesual civil | 12 |
| §4. Corelația dreptului comercial cu dreptul comerțului internațional | 12 |
| §5. Corelația dreptului comercial cu dreptul administrativ | 12 |
| §6. Corelația dreptului comercial cu dreptul fiscal | 13 |
| §7. Corelația dreptului comercial cu dreptul penal | 13 |
| <i>Secțiunea a 4-a. Izvoarele dreptului comercial</i> | <i>13</i> |
| | |
| CAPITOLUL II. ÎNȚEPRINDEREA COMERCIALĂ – FORMĂ JURIDICĂ A DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚII COMERCIALE | 16 |
| <i>Secțiunea 1. Câteva aspecte privind actele și faptele comerciale în reglementarea Codului comercial</i> | <i>16</i> |
| <i>Secțiunea a 2-a. Întreprinderea – principala formă a desfășurării activității comerciale</i> | <i>18</i> |
| §1. Întreprinderea comercială | 21 |
| §2. Întreprinderea civilă (necomercială) | 22 |
| | |
| CAPITOLUL III. PROFESIONIȘTII COMERCIANȚI, TITULARI AI ÎNȚEPRINDERILOR COMERCIALE | 24 |
| <i>Secțiunea 1. Noțiunea de profesionist comerciant</i> | <i>24</i> |
| §1. Delimitarea noțiunii de comerciant | 24 |
| §2. Interesul practic al noțiunii de profesionist comerciant | 26 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de comercianți</i> | <i>27</i> |
| §1. Comercianții persoane fizice – profesioniști, titulari ai unor întreprinderi comerciale | 28 |
| 1.1. Regimul juridic al activității desfășurate de către profesioniștii comercianți persoane fizice | 28 |

| | |
|--|----|
| 1.2. Formele de desfășurare a activității economice de către persoanele fizice | 29 |
| 1.2.1. Persoana fizică autorizată | 29 |
| 1.2.2. Persoana fizică, titular al unei întreprinderi individuale | 31 |
| 1.2.3. Persoana fizică în calitate de membru al unei întreprinderi familiale | 32 |
| 1.3. Condițiile desfășurării activității comerciale de către persoanele fizice | 34 |
| 1.3.1. Capacitatea | 34 |
| 1.3.2. Sediul profesional | 36 |
| 1.3.3. Înregistrarea și autorizarea | 36 |
| 1.3.4. Ținerea contabilității | 36 |
| §2. Comercianții persoane juridice – profesioniști, titulari ai unor întreprinderi comerciale | 37 |
| 2.1. Societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 | 37 |
| 2.2. Regiile autonome | 37 |
| 2.3. Societățile cooperative | 37 |
| 2.4. Cooperativele agricole | 38 |
| 2.5. Cooperativele de credit | 38 |
| 2.6. Grupurile de interes economic | 39 |
| 2.7. Societățile europene | 39 |
| 2.8. Societățile cooperative europene | 40 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Restricțiile privind desfășurarea activității comerciale</i> | 40 |
| §1. Incompatibilități | 40 |
| §2. Decăderi și interdicții | 41 |
| §3. Licențe | 41 |
| §4. Avize și acorduri | 42 |
| <i>Secțiunea a 4-a. Obligațiile comercianților</i> | 42 |
| §1. Publicitatea prin registrul comerțului | 43 |
| 1.1. Noțiuni și reglementare | 43 |
| 1.2. Unele aspecte privind organizarea și funcționarea registrului comerțului | 43 |
| 1.3. Oficiile registrului comerțului | 44 |
| 1.4. Sistemul de interconectare a registrelor comerțului din statele membre ale Uniunii Europene | 45 |
| 1.5. Scopul publicității prin registrul comerțului | 45 |
| 1.6. Caracterul de serviciu public al registrului comerțului | 46 |
| 1.7. Categoriile de comercianți supuși obligației de publicitate prin registrul comerțului | 47 |
| 1.8. Înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților | 47 |
| 1.8.1. Înregistrarea profesioniștilor comercianți persoane fizice | 48 |
| 1.8.2. Înmatricularea profesioniștilor persoane juridice | 48 |
| 1.9. Soluționarea cererii privind înregistrarea în registrul comerțului | 49 |
| 1.10. Autorizarea funcționării profesioniștilor comercianți | 50 |

| | |
|---|-----------|
| 1.11. Atribuirea codului unic de înregistrare și înregistrarea fiscală a profesioniștilor care au obligația înregistrării în registrul comerțului _____ | 51 |
| 1.12. Înregistrarea mențiunilor în registrul comerțului _____ | 51 |
| 1.13. Plângerile împotriva încheierilor registratorului de registrul comerțului _____ | 53 |
| 1.14. Efectele înregistrărilor/înscrierilor în registrul comerțului _____ | 54 |
| §2. Obligația organizării și ținerii contabilității _____ | 54 |
| 2.1. Persoanele obligate să țină contabilitatea _____ | 55 |
| 2.2. Registrele de contabilitate _____ | 55 |
| 2.2.1. Registrul-jurnal _____ | 55 |
| 2.2.2. Registrul-inventar _____ | 56 |
| 2.2.3. Registrul cartea mare _____ | 56 |
| 2.3. Situațiile financiare _____ | 56 |
| 2.4. Consecințele nerespectării obligației de organizare și ținere a contabilității _____ | 57 |
| §3. Exercițarea comerțului în limitele concurenței licite și cu respectarea regulilor privind protecția consumatorului _____ | 57 |
| 3.1. Protecția împotriva practicilor anticoncurențiale și a concentrărilor economice _____ | 57 |
| 3.2. Protecția împotriva practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii _____ | 58 |
| CAPITOLUL IV. FONDUL DE COMERȚ _____ | 60 |
| <i>Secțiunea 1. Noțiuni și delimitare _____</i> | <i>60</i> |
| §1. Noțiuni _____ | 60 |
| 1.1. Reglementare _____ | 60 |
| 1.2. Interesul practic privind regimului juridic al fondului de comerț _____ | 61 |
| §2. Delimitarea fondului de comerț _____ | 61 |
| 2.1. Fondul de comerț și patrimoniul _____ | 61 |
| 2.2. Fondul de comerț și întreprinderea _____ | 62 |
| 2.3. Fondul de comerț și imobilul în care se desfășoară activitatea comercială _____ | 62 |
| §3. Natura juridică a fondului de comerț _____ | 63 |
| 3.1. Teorii privind natura juridică a fondului de comerț _____ | 63 |
| 3.2. Natura juridică a fondului de comerț în contextul reglementărilor actuale _____ | 64 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Elementele fondului de comerț _____</i> | <i>64</i> |
| Subsecțiunea 1. Elementele corporale ale fondului de comerț _____ | 65 |
| §1. Firma _____ | 65 |
| 1.1. Definiție _____ | 65 |
| 1.2. Conținutul firmei _____ | 65 |
| 1.2.1. Firma comerciantului persoană fizică _____ | 65 |
| 1.2.2. Firma societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 66 |
| 1.3. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească firma _____ | 67 |
| 1.3.1. Noutatea _____ | 67 |
| 1.3.2. Disponibilitatea și caracterul distinctiv _____ | 67 |
| 1.4. Regimul juridic al firmei _____ | 68 |

| | |
|---|----|
| §2. Emblema | 69 |
| §3. Clientela și vadul comercial | 70 |
| 3.1. Definiție și particularități | 70 |
| 3.2. Regimul juridic al clientelei și vadului comercial | 70 |
| §4. Drepturile de proprietate industrială | 71 |
| §5. Drepturile de autor | 71 |
| Subsecțiunea a 2-a. Elementele corporale ale fondului de comerț | 71 |
| §1. Bunurile imobile | 72 |
| §2. Bunurile mobile corporale | 72 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Protecția fondului de comerț</i> | 72 |
| <i>Secțiunea a 4-a. Actele juridice privind fondul de comerț</i> | 73 |
| §1. Vânzarea fondului de comerț | 73 |
| §2. Transmiterea fondului de comerț ca aport în societatea comercială | 74 |
| §3. Locațiunea fondului de comerț | 74 |
| §4. Uzufructul fondului de comerț | 75 |
| §5. Garanția reală mobilă asupra fondului de comerț | 75 |
| 5.1. Ipoteca mobilă | 75 |
| 5.2. Gajul | 76 |

CAPITOLUL V. AUXILIARII COMERCIANȚILOR _____ **77**

Secțiunea 1. Noțiune și categorii _____ **77**

Secțiunea a 2-a. Reprezentanții comercianților _____ **78**

| | |
|---|----|
| §1. Noțiune și reglementare | 78 |
| §2. Categoriile reprezentării | 78 |
| §3. Părțile contractului de reprezentare/reprezentării | 79 |
| 3.1. Capacitatea părților | 79 |
| 3.2. Consimțământul părților | 79 |
| 3.3. Buna-credință | 80 |
| 3.4. Forma împuternicirii de a reprezenta | 80 |
| §4. Condițiile reprezentării | 80 |
| 4.1. Existența împuternicirii de reprezentare | 81 |
| 4.2. Intenția de a reprezenta | 81 |
| 4.3. Voința valabilă de a reprezenta | 81 |
| §5. Efectele reprezentării | 81 |
| 5.1. Efectele în raporturile dintre reprezentat și terț | 81 |
| 5.2. Efectele față de reprezentant | 82 |
| 5.2.1. Nearătarea calității de reprezentant | 82 |
| 5.2.2. Lipsa sau depășirea puterii de reprezentare | 82 |
| §6. Anularea actelor juridice încheiate de către reprezentant cu terțul | 83 |
| 6.1. Conflictul de interese | 84 |
| 6.2. Contractul cu sine însuși și dubla reprezentare | 84 |
| §7. Încetarea reprezentării | 84 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Mandatarii comercianților</i> | 85 |
| §1. Definiție și reglementare | 85 |
| §2. Forma mandatului | 85 |
| §3. Puterile mandatarului | 86 |
| §4. Obligațiile părților | 86 |

| | |
|--|----|
| 4.1. Obligațiile mandatarului | 86 |
| 4.1.1. Executarea mandatului | 87 |
| 4.1.2. Obligația de a da socoteală | 87 |
| 4.1.3. Plata dobânzilor la sumele datorate | 87 |
| 4.1.4. Luarea măsurilor de conservare a bunurilor mandantului | 87 |
| 4.2. Obligațiile mandantului | 88 |
| 4.2.1. Punerea la dispoziția mandatarului a mijloacelor și sumelor de bani necesare executării mandatului | 88 |
| 4.2.2. Despăgubirea mandatarului | 88 |
| 4.2.3. Remunerarea mandatarului | 88 |
| §5. Încetarea calității de mandatar | 89 |
| <i>Secțiunea a 4-a. Comisionarii</i> | 89 |
| <i>Secțiunea a 5-a. Intermediarii</i> | 90 |
| <i>Secțiunea a 6-a. Agenții comerciali</i> | 91 |

CAPITOLUL VI. SOCIETĂȚILE COMERCIALE 92

Subcapitolul I. Regulile comune aplicabile societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 92

| | |
|---|-----|
| <i>Secțiunea 1. Noțiunea societăților comerciale</i> | 92 |
| §1. Definiția societății reglementate de Legea nr. 31/1990 | 92 |
| §2. Delimitarea societății comerciale de societatea civilă | 94 |
| §3. Reglementarea juridică a societăților cu personalitate juridică | 96 |
| 3.1. Reglementarea națională a societăților comerciale | 96 |
| 3.2. Corelația legislativă a normelor cuprinse în Codul civil cu cele din Legea nr. 31/1990 în materia societăților comerciale | 97 |
| 3.3. Reglementările Uniunii Europene | 98 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Elementele specifice ale contractului de societate, care stau la baza societății comerciale</i> | 100 |
| §1. Aporturile asociaților | 101 |
| 1.1. Noțiunea și reglementarea aporturilor asociaților | 101 |
| 1.1.1. Aportul în numerar | 101 |
| 1.1.2. Aportul în natură | 102 |
| 1.1.2.1. Noțiune și reglementare | 102 |
| 1.1.2.2. Evaluarea bunurilor subscrise ca aporturi | 103 |
| 1.1.2.3. Aporturile în creanțe | 104 |
| 1.1.3. Aportul în industrie (prestații și cunoștințe specifice) | 105 |
| 1.1.4. Obligația de a constitui aportul și executarea ei | 105 |
| 1.1.5. Consecințele juridice ale neexecutării obligației privind aportul | 105 |
| 1.2. Capitalul social și patrimoniul societății | 106 |
| 1.2.1. Capitalul social | 106 |
| 1.2.1.1. Limita capitalului social | 107 |
| 1.2.1.2. Caracteristicile capitalului social | 108 |
| 1.2.2. Patrimoniul societății | 109 |
| 1.2.2.1. Noțiunea de patrimoniu al societății și deosebirea de capitalul social | 109 |

| | |
|---|------------|
| 1.2.2.2. Regimul juridic al bunurilor aduse cu titlu de aport _____ | 109 |
| §2. Intenția asociaților de a colabora la desfășurarea activității societății (<i>affectio societatis</i>) _____ | 110 |
| 2.1. Noțiuni _____ | 110 |
| 2.2. Principalele consecințe ale colaborării asociaților la desfășurarea activității societății comerciale _____ | 110 |
| §3. Realizarea și împărțirea profitului _____ | 111 |
| 3.1. Precizări prealabile _____ | 111 |
| 3.2. Noțiunea de profit _____ | 112 |
| 3.3. Condițiile de repartizare a profitului _____ | 113 |
| 3.4. Criteriile de împărțire a profitului _____ | 114 |
| 3.5. Plata dividendelor _____ | 115 |
| 3.6. Situația juridică a dividendelor în caz de cesiune a fracțiunilor capitalului social _____ | 116 |
| Secțiunea a 3-a. Formele societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 și clasificarea lor _____ | 116 |
| §1. Formele societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 116 |
| §2. Clasificarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 118 |
| 2.1. Criteriul naturii societății _____ | 118 |
| 2.2. Criteriul întinderii răspunderii asociaților _____ | 119 |
| 2.3. Criteriul împărțirii capitalului social _____ | 119 |
| 2.4. Criteriul emiterii unor titluri de valoare _____ | 119 |
| Secțiunea a 4-a. Constituirea societăților comerciale _____ | 120 |
| Subsecțiunea 1. Actele constitutive ale societății comerciale _____ | 120 |
| §1. Noțiuni generale _____ | 120 |
| §2. Contractul de societate _____ | 121 |
| 2.1. Condițiile de fond ale contractului de societate _____ | 121 |
| 2.1.1. Analiza condițiilor de fond ale contractului de societate _____ | 121 |
| 2.1.1.1. Consimțământul asociaților _____ | 121 |
| 2.1.1.2. Capacitatea părților _____ | 124 |
| 2.1.1.3. Obiectul contractului _____ | 125 |
| 2.1.1.4. Cauza contractului de societate _____ | 126 |
| 2.1.2. Consecințele nerespectării condițiilor de fond ale contractului de societate _____ | 126 |
| 2.2. Condițiile de formă ale contractului de societate _____ | 127 |
| 2.2.1. Analiza condițiilor de formă ale contractului de societate _____ | 127 |
| 2.2.1.1. Forma înscrisului sub semnătură privată a contractului de societate _____ | 127 |
| 2.2.1.2. Forma autentică a contractului de societate _____ | 127 |
| 2.2.2. Consecințele nerespectării condițiilor de formă ale actului constitutiv _____ | 127 |
| 2.3. Cuprinsul contractului de societate _____ | 128 |
| 2.3.1. Clauzele de identificare a părților _____ | 128 |
| 2.3.2. Clauzele privind identificarea viitoarei societăți _____ | 129 |
| 2.3.3. Clauzele privind caracteristicile societății _____ | 129 |
| 2.3.3.1. Obiectul de activitate al societății _____ | 129 |

| | |
|--|-----|
| 2.3.3.2. Durata societății _____ | 129 |
| 2.3.3.3. Capitalul social _____ | 130 |
| 2.3.4. Clauze privind modul de adoptare a hotărârilor adunării generale _____ | 131 |
| 2.3.5. Clauzele privind conducerea și administrarea societății _____ | 132 |
| 2.3.6. Clauzele privind drepturile și obligațiile asociaților _____ | 132 |
| 2.3.7. Clauzele privind sediile secundare ale societății _____ | 132 |
| 2.3.8. Clauzele privind dizolvarea și lichidarea societății _____ | 133 |
| §3. Statutul societății _____ | 133 |
| 3.1. Condițiile de validitate ale statutului societății _____ | 133 |
| 3.2. Cuprinsul statutului societății _____ | 133 |
| Subsecțiunea a 2-a. Formalitățile necesare constituirii societăților comerciale _____ | 134 |
| §1. Întocmirea actelor constitutive _____ | 134 |
| 1.1. Precizări prealabile _____ | 134 |
| 1.2. Efectele întocmirii actelor constitutive asupra viitoarei societăți _____ | 135 |
| §2. Înmatricularea și autorizarea funcționării societății _____ | 135 |
| 2.1. Cererea de înmatriculare a societății _____ | 135 |
| 2.2. Soluționarea cererii de înmatriculare a societății comerciale _____ | 136 |
| 2.3. Soluțiile pronunțate _____ | 136 |
| 2.3.1. Admiterea cererii de înmatriculare a societății _____ | 136 |
| 2.3.2. Autorizarea funcționării societății comerciale _____ | 137 |
| 2.3.3. Respingerea cererii _____ | 138 |
| 2.4. Certificatul de înregistrare _____ | 138 |
| §3. Publicitatea privind constituirea societății și înscrierea fiscală a societății _____ | 139 |
| 3.1. Publicitatea privind constituirea societății _____ | 139 |
| 3.2. Înscrierea fiscală a societății _____ | 139 |
| Subsecțiunea a 3-a. Regimul actelor juridice încheiate în cursul constituirii societății _____ | 139 |
| Subsecțiunea a 4-a. Consecințele încălcării cerințelor legale de constituire a societății comerciale _____ | 140 |
| §1. Neînregistrarea societății _____ | 141 |
| §2. Neregularitățile constatate de către registratorul de registrul comerțului cu ocazia soluționării cererii de înregistrare _____ | 141 |
| §3. Consecințele neregularităților constatate după înregistrarea societății _____ | 142 |
| 3.1. Acțiunea în regularizare a societății _____ | 142 |
| 3.2. Acțiunea în anularea societății _____ | 143 |
| 3.3. Concursul între acțiunea în regularizare și acțiunea în anularea societății _____ | 145 |
| §4. Efectele nerespectării cerințelor legale privind publicitatea constituirii societății _____ | 145 |
| Subsecțiunea a 5-a. Înființarea sucursalelor și filialelor societăților comerciale _____ | 146 |
| §1. Regimul juridic al sucursalelor și filialelor _____ | 146 |

| | |
|---|------------|
| §2. Sucursala _____ | 147 |
| 2.1. Condițiile necesare înființării sucursalelor _____ | 147 |
| 2.1.1. Noțiune și reglementare _____ | 147 |
| 2.1.2. Înregistrarea sucursalei societăților comerciale cu sediul în România _____ | 148 |
| 2.1.3. Înregistrarea sucursalei societăților comerciale cu sediul în străinătate _____ | 149 |
| §3. Filiala _____ | 151 |
| Subsecțiunea a 6-a. Personalitatea juridică a societății comerciale _____ | 151 |
| §1. Atributele de identificare ale societății comerciale _____ | 152 |
| 1.1. Firma societății _____ | 152 |
| 1.2. Sediul societății _____ | 153 |
| 1.3. Naționalitatea societății _____ | 153 |
| §2. Voința societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 154 |
| §3. Capacitatea juridică a societății comerciale _____ | 154 |
| §4. Patrimoniul societății _____ | 155 |
| §5. Consecințele juridice ale calității de persoană juridică a societății comerciale _____ | 156 |
| 5.1. Dreptul societății de a participa în nume propriu la raporturile juridice _____ | 157 |
| 5.2. Răspunderea societății pentru obligațiile sociale _____ | 157 |
| 5.3. Dreptul societății de a sta în judecată ca reclamantă sau pârâtă _____ | 157 |
| <i>Secțiunea a 5-a. Funcționarea societăților comerciale _____</i> | <i>158</i> |
| Subsecțiunea 1. Adunarea generală _____ | 159 |
| §1. Categoriile de adunări generale _____ | 159 |
| 1.1. Adunarea generală ordinară a asociațiilor _____ | 159 |
| 1.1.1. Atribuțiile adunării generale ordinare _____ | 159 |
| 1.1.2. Condiții de cvorum și majoritate ale adunării generale ordinare _____ | 160 |
| 1.2. Adunarea generală extraordinară _____ | 160 |
| 1.2.1. Atribuțiile adunării generale extraordinare _____ | 160 |
| 1.2.2. Condiții de cvorum și majoritate _____ | 161 |
| §2. Convocarea adunării generale _____ | 162 |
| 2.1. Precizări prealabile _____ | 162 |
| 2.2. Conținutul convocării _____ | 164 |
| 2.3. Comunicarea convocării _____ | 165 |
| §3. Ședința adunării generale _____ | 166 |
| 3.1. Condiții de participare a asociațiilor la adunările generale _____ | 166 |
| 3.2. Desfășurarea ședinței _____ | 166 |
| 3.3. Dreptul de vot și exercitarea lui _____ | 167 |
| 3.4. Adoptarea hotărârilor _____ | 168 |
| 3.5. Procesul-verbal al adunării generale _____ | 169 |
| §4. Hotărârile adunărilor generale _____ | 169 |
| 4.1. Precizări prealabile _____ | 169 |
| 4.2. Obligativitatea hotărârilor _____ | 169 |
| 4.3. Publicitatea privind hotărârile _____ | 169 |
| 4.4. Anularea hotărârilor adunării generale _____ | 170 |

| | |
|---|-----|
| Subsecțiunea a 2-a. Administrarea și conducerea societății comerciale | 171 |
| §1. Precizări prealabile | 171 |
| §2. Statutul juridic al administratorilor | 172 |
| 2.1. Calitatea de administrator | 172 |
| 2.2. Condițiile cerute pentru numirea administratorului | 173 |
| 2.2.1. Capacitatea administratorului | 173 |
| 2.2.2. Onorabilitatea administratorului | 173 |
| 2.2.3. Cumulul de funcții | 175 |
| 2.3. Desemnarea administratorilor societății | 176 |
| 2.4. Publicarea numirii administratorilor | 176 |
| 2.5. Durata funcției de administrator | 177 |
| 2.6. Remunerarea administratorilor | 178 |
| 2.7. Natura juridică a raporturilor dintre administrator și societate | 179 |
| 2.8. Obligațiile administratorilor | 179 |
| 2.9. Puterile administratorilor | 180 |
| 2.10. Încetarea funcției de administrator | 182 |
| 2.10.1. Revocarea administratorului | 182 |
| 2.10.2. Renunțarea administratorului | 183 |
| §3. Unele reguli speciale privind pluralitatea administratorilor | 183 |
| §4. Răspunderea administratorilor | 183 |
| 4.1. Răspunderea civilă a administratorilor | 184 |
| 4.1.1. Cazuri de răspundere solidară a administratorilor | 184 |
| 4.1.2. Condițiile răspunderii | 185 |
| 4.1.3. Acțiunea în răspundere | 185 |
| 4.2. Răspunderea penală a administratorilor | 187 |
| Subsecțiunea a 3-a. Controlul gestiunilor societăților comerciale | 187 |
| §1. Cenzorii societății | 187 |
| 1.1. Noțiune și desemnare | 187 |
| 1.2. Competențele (atribuțiile) cenzorilor | 188 |
| 1.3. Modul de lucru al cenzorilor | 189 |
| 1.4. Încetarea calității de cenzor | 189 |
| 1.5. Răspunderea cenzorilor | 189 |
| §2. Auditorii financiari | 190 |
| 2.1. Noțiune și reglementare | 190 |
| 2.2. Desemnarea auditorului financiar | 190 |
| 2.3. Atribuțiile auditorului financiar | 190 |
| 2.4. Răspunderea și încetarea calității de auditor financiar | 191 |
| <i>Secțiunea a 6-a. Modificarea societăților comerciale</i> | 191 |
| Subsecțiunea 1. Condițiile generale ale modificării actului constitutiv al societății | 191 |
| §1. Căile (modalitățile) de modificare a actului constitutiv | 191 |
| §2. Forma actului de modificare a actului constitutiv | 193 |
| §3. Înregistrarea și publicarea actului modificator | 193 |
| §4. Dreptul de opoziție | 193 |
| §5. Dreptul asociaților de a se retrage din societate | 194 |
| 5.1. Retragerea asociaților din societatea pe acțiuni și societatea în comandită pe acțiuni | 194 |

| | |
|---|-----|
| 5.2. Retragera asociațiilor din societățile de persoane și societatea cu răspundere limitată _____ | 195 |
| Subsecțiunea a 2-a. Principalele cazuri de modificare a societății comerciale _____ | 195 |
| §1. Majorarea capitalului social _____ | 195 |
| 1.1. Necesitatea majorării capitalului societății comerciale _____ | 195 |
| 1.2. Condițiile speciale ale majorării capitalului social _____ | 196 |
| 1.3. Modalitățile și procedeele de majorare a capitalului social _____ | 196 |
| 1.3.1. Majorarea capitalului social prin noi aporturi _____ | 197 |
| 1.3.1.1. Emisiunea de acțiuni _____ | 197 |
| 1.3.1.2. Majorarea valorii nominale a acțiunilor existente _____ | 197 |
| 1.3.1.3. Capitalul social autorizat _____ | 198 |
| 1.3.2. Majorarea capitalului social fără noi aporturi _____ | 199 |
| 1.3.2.1. Majorarea capitalului social prin încorporarea rezervelor _____ | 199 |
| 1.3.2.2. Majorarea capitalului social prin încorporarea profitului sau a primelor de emisiune _____ | 200 |
| 1.3.2.3. Majorarea capitalului social prin compensarea creanțelor asupra societății cu acțiuni ale acesteia _____ | 200 |
| §2. Reducerea capitalului social _____ | 201 |
| 2.1. Precizări prealabile _____ | 201 |
| 2.2. Procedeele folosite pentru reducerea capitalului social _____ | 201 |
| 2.3. Condițiile pentru reducerea capitalului social _____ | 202 |
| 2.4. Dreptul de opoziție _____ | 202 |
| §3. Prolungirea duratei societății _____ | 203 |
| 3.1. Condițiile cerute pentru prelungirea duratei societății _____ | 203 |
| 3.2. Dreptul de opoziție la prelungirea duratei societății _____ | 203 |
| §4. Fuziunea și divizarea societăților _____ | 204 |
| 4.1. Definiția și formele fuziunii și divizării _____ | 204 |
| 4.2. Condițiile fuziunii și divizării societăților _____ | 206 |
| 4.3. Etapele realizării operațiunii de fuziune sau divizare _____ | 206 |
| 4.3.1. Întocmirea proiectului de fuziune sau de divizare _____ | 206 |
| 4.3.2. Avizarea și publicarea proiectului de fuziune sau de divizare _____ | 207 |
| 4.3.3. Opoziția asupra proiectului de fuziune sau divizare _____ | 207 |
| 4.3.4. Informarea asociațiilor asupra fuziunii sau divizării _____ | 209 |
| 4.3.5. Adoptarea hotărârii adunării generale a acționarilor asupra acestor acțiuni _____ | 211 |
| 4.4. Efectele fuziunii sau divizării _____ | 213 |
| 4.5. Data de la care fuziunea și divizarea produce efecte _____ | 214 |
| 4.6. Nulitatea fuziunii sau divizării _____ | 214 |
| 4.7. Fuziunea transfrontalieră _____ | 215 |
| 4.7.1. Noțiune și reglementare _____ | 215 |
| 4.7.2. Domeniul de aplicare al fuziunii transfrontaliere _____ | 216 |
| 4.7.3. Etapele fuziunii transfrontaliere _____ | 217 |
| 4.7.3.1. Întocmirea proiectului de fuziune și obligația de informare a asociațiilor și angajaților _____ | 217 |
| 4.7.3.2. Examinarea proiectului de fuziune de către un expert independent _____ | 219 |

| | |
|---|-----|
| 4.7.3.3. Aprobarea fuziunii în cadrul adunării generale a asociațiilor _____ | 220 |
| 4.7.4. Dreptul de retragere al asociațiilor ce nu au votat în favoarea hotărârii adunării generale prin care a fost aprobată fuziunea _____ | 220 |
| 4.7.5. Protecția drepturilor creditorilor _____ | 221 |
| 4.7.6. Protecția acordată angajaților _____ | 222 |
| 4.7.7. Competența de verificare a legalității fuziunii transfrontaliere _____ | 222 |
| 4.7.8. Producerea efectelor fuziunii transfrontaliere _____ | 223 |
| 4.7.9. Desființarea fuziunii transfrontaliere _____ | 223 |
| 4.7.10. Transformarea și divizarea transfrontalieră _____ | 224 |
| 4.7.10.1. Transformarea transfrontalieră _____ | 224 |
| 4.7.10.2. Divizarea transfrontalieră _____ | 225 |
| §5. Schimbarea formei juridice a societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 226 |
| <i>Secțiunea a 7-a. Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale</i> _____ | 227 |
| Subsecțiunea 1. Noțiuni introductive _____ | 227 |
| Subsecțiunea a 2-a. Dizolvarea societăților comerciale _____ | 227 |
| §1. Cauzele generale de dizolvare a societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 228 |
| 1.1. Trecerea timpului stabilit pentru durata societății _____ | 228 |
| 1.2. Imposibilitatea realizării obiectului de activitate sau realizarea acestuia _____ | 228 |
| 1.3. Declararea nulității societății _____ | 229 |
| 1.4. Hotărârea adunării asociațiilor _____ | 229 |
| 1.5. Hotărârea tribunalului _____ | 230 |
| 1.6. Falimentul societății _____ | 231 |
| 1.7. Cazurile de dizolvare reglementate de art. 237-237 ² din Legea nr. 31/1990 _____ | 231 |
| 1.7.1. Lipsa organelor statutare ale societății sau imposibilitatea întrunirii acestora _____ | 231 |
| 1.7.2. Lipsa acționarilor/asociaților care au dispărut ori nu au domiciliul cunoscut ori reședința cunoscută _____ | 231 |
| 1.7.3. Neîndeplinirea condițiilor referitoare la sediul social _____ | 231 |
| 1.7.4. Încetarea activității societății sau rămânerea în starea de inactivitate temporară _____ | 232 |
| 1.7.5. Necompletarea capitalului social în condițiile legii _____ | 233 |
| §2. Căile dizolvării societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 233 |
| 2.1. Dizolvarea de drept a societății _____ | 233 |
| 2.2. Dizolvarea societății prin voința asociațiilor _____ | 234 |
| 2.3. Dizolvarea societății pe cale judecătorească _____ | 234 |
| §3. Efectele dizolvării societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____ | 236 |
| 3.1. Deschiderea procedurii lichidării _____ | 236 |
| 3.2. Interdicția unor operațiuni comerciale noi _____ | 236 |
| Subsecțiunea a 3-a. Lichidarea societăților comerciale _____ | 237 |
| §1. Principiile generale ale lichidării societăților _____ | 237 |
| 1.1. Personalitatea juridică a societății subzistă pentru nevoile lichidării _____ | 237 |

| | |
|--|-----|
| 1.2. Lichidarea societății se face în interesul asociaților | 238 |
| 1.3. Lichidarea societății este obligatorie, iar nu facultativă | 238 |
| §2. Modificările produse de trecerea la faza de lichidare a societății | 238 |
| 2.1. Modificarea obiectului și scopului societății | 239 |
| 2.2. Înlocuirea organelor de administrare și conducere ale societății cu lichidatorii | 239 |
| 2.3. Predarea gestiunii societății | 239 |
| §3. Statutul lichidatorilor | 240 |
| 3.1. Calitatea de lichidator | 240 |
| 3.2. Desemnarea lichidatorilor | 240 |
| 3.3. Natura juridică a funcției de lichidator | 241 |
| 3.4. Atribuțiile lichidatorilor | 241 |
| §4. Lichidarea activului și pasivului societății comerciale | 241 |
| 4.1. Lichidarea activului societății | 242 |
| 4.2. Lichidarea pasivului societății | 243 |
| §5. Drepturile asociaților convenite din lichidarea societății | 243 |
| 5.1. Precizări prealabile | 243 |
| 5.2. Întocmirea situației financiare finale și repartizarea activului net între asociați | 244 |
| 5.3. Partajul bunurilor societății între asociați | 244 |
| §6. Închiderea lichidării societății comerciale | 245 |
| 6.1. Radierea societății din registrul comerțului | 245 |
| 6.2. Depunerea registrelor societății pentru păstrare | 246 |
| 6.3. Răspunderea pentru plata creanțelor creditorilor sociali după lichidarea societății | 246 |

| | |
|--|------------|
| Subcapitolul II. Regulile speciale aplicabile fiecărei forme de societate reglementate de Legea nr. 31/1990 | 247 |
| <i>Secțiunea 1. Societatea în nume colectiv</i> | 248 |
| Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracterele societății în nume colectiv | 248 |
| Subsecțiunea a 2-a. Constituirea societății în nume colectiv | 248 |
| Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea societății în nume colectiv | 249 |
| §1. Deliberările și deciziile asociaților | 249 |
| §2. Administrarea societății în nume colectiv | 249 |
| §3. Controlul gestiunii societății | 249 |
| Subsecțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societății în nume colectiv | 250 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Societatea în comandită simplă</i> | 250 |
| Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracterele societății în comandită simplă | 250 |
| Subsecțiunea a 2-a. Constituirea societății în comandită simplă | 251 |
| Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea societății în comandită simplă | 251 |
| Subsecțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societății în comandită simplă | 252 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Societatea pe acțiuni</i> | 252 |
| Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracteristicile societății pe acțiuni | 252 |
| Subsecțiunea a 2-a. Constituirea societății pe acțiuni | 253 |
| §1. Actele constitutive ale societății pe acțiuni | 253 |
| §2. Modalitățile de constituire a societății pe acțiuni | 254 |

| | |
|---|-----|
| 2.1. Constituirea simultană a societății pe acțiuni | 254 |
| 2.2. Constituirea continuată sau prin subscripție publică | |
| a societății pe acțiuni | 254 |
| 2.2.1. Prospectul de emisiune a acțiunilor | 254 |
| 2.2.2. Subscrierea acțiunilor | 255 |
| 2.2.3. Validarea subscripției și aprobarea actelor constitutive ale societății pe acțiuni de către adunarea constitutivă | 256 |
| 2.2.4. Adunarea constitutivă | 256 |
| 2.2.5. Drepturile și obligațiile fondatorilor | 257 |
| §3. Formalitățile necesare constituirii societății pe acțiuni | 258 |
| Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea societății pe acțiuni | 258 |
| §1. Acțiunile emise de societate | 258 |
| 1.1. Noțiunea și caracteristicile acțiunilor | 258 |
| 1.2. Categoriile de acțiuni | 259 |
| 1.2.1. Acțiunile ordinare | 259 |
| 1.2.2. Acțiunile preferențiale | 259 |
| 1.2.3. Conversia acțiunilor | 260 |
| 1.3. Conținutul acțiunii | 260 |
| 1.4. Drepturile și obligațiile acționarilor | 260 |
| 1.4.1. Drepturile acționarilor | 260 |
| 1.4.2. Obligațiile acționarilor | 261 |
| 1.5. Transmiterea acțiunilor | 261 |
| 1.6. Dobândirea de către societate a propriilor acțiuni | 262 |
| 1.6.1. Restricții | 262 |
| 1.6.2. Acțiunile ce pot fi dobândite de societate fără restricții | 263 |
| 1.6.3. Regimul juridic al acțiunilor dobândite de către societate în condițiile art. 103 ¹ și art. 104 din Legea nr. 31/1990 | 263 |
| 1.7. Ipotecarea acțiunilor | 263 |
| §2. Adunarea generală a acționarilor | 264 |
| 2.1. Categoriile de adunări generale | 264 |
| 2.1.1. Adunarea generală ordinară | 264 |
| 2.1.1.1. Atribuții | 264 |
| 2.1.1.2. Condițiile de cvorum și majoritate pentru adoptarea hotărârilor | 265 |
| 2.1.2. Adunarea generală extraordinară | 265 |
| 2.1.2.1. Atribuții | 265 |
| 2.1.2.2. Condițiile de cvorum și majoritate pentru adoptarea hotărârilor | 266 |
| 2.1.3. Adunarea specială | 266 |
| 2.2. Convocarea adunării generale | 267 |
| 2.2.1. Inițiativa convocării adunării generale | 267 |
| 2.2.2. Conținutul și comunicarea convocării | 267 |
| 2.3. Ședința adunării generale | 269 |
| 2.3.1. Desfășurarea ședinței | 269 |
| 2.3.2. Dreptul de vot și exercitarea lui | 269 |
| 2.3.3. Adoptarea hotărârilor | 270 |

| | |
|---|-----|
| 2.3.4. Consemnarea hotărârilor | 270 |
| 2.4. Obligatoritatea, publicitatea și anularea hotărârilor | |
| adunărilor generale | 270 |
| 2.4.1. Obligatoritatea hotărârilor | 270 |
| 2.4.2. Publicitatea hotărârilor | 270 |
| 2.4.3. Anularea hotărârilor | 270 |
| 2.4.4. Retragera acționarilor din societate | 271 |
| §3. Administrarea și conducerea societății pe acțiuni | 272 |
| 3.1. Sistemul unitar de administrare și conducere a societății | |
| pe acțiuni | 272 |
| 3.1.1. Consiliul de administrație | 272 |
| 3.1.1.1. Componența consiliului de administrație | 272 |
| 3.1.1.2. Atribuțiile consiliului de administrație | 273 |
| 3.1.1.3. Funcționarea consiliului de administrație | 274 |
| 3.1.1.4. Comitetele consultative ale consiliului de | |
| administrație | 275 |
| 3.1.2. Directorii societății | 275 |
| 3.1.2.1. Condițiile dobândirii calității de director | |
| al societății | 275 |
| 3.1.2.2. Durata mandatului de director | 276 |
| 3.1.2.3. Remunerarea directorilor | 276 |
| 3.1.2.4. Atribuțiile directorilor | 276 |
| 3.1.2.5. Natura juridică a raporturilor dintre directori | |
| și societate | 276 |
| 3.2. Sistemul dualist de administrare și conducere a societății | 276 |
| 3.2.1. Precizări prealabile | 276 |
| 3.2.2. Directoratul | 277 |
| 3.2.2.1. Componența directoratului | 277 |
| 3.2.2.2. Calitatea de membru al directoratului | 277 |
| 3.2.2.3. Desemnarea membrilor directoratului | 277 |
| 3.2.2.4. Atribuțiile directoratului | 277 |
| 3.2.2.5. Funcționarea directoratului | 278 |
| 3.2.2.6. Natura juridică a raporturilor dintre membrii | |
| directoratului și societate | 278 |
| 3.2.3. Consiliul de supraveghere | 279 |
| 3.2.3.1. Calitatea de membru al consiliului de | |
| supraveghere | 279 |
| 3.2.3.2. Atribuțiile consiliului de supraveghere | 279 |
| 3.2.3.3. Funcționarea consiliului de supraveghere | 279 |
| 3.2.3.4. Natura juridică a raporturilor dintre membrii | |
| consiliului de supraveghere și societate | 280 |
| 3.2.3.5. Comitetele consultative ale consiliului | |
| de supraveghere | 280 |
| §4. Controlul gestiunii societății | 281 |
| 4.1. Cenzorii societății | 281 |
| 4.2. Auditorul financiar | 282 |
| §5. Obligațiunile emise de societatea pe acțiuni | 282 |
| 5.1. Precizări prealabile | 282 |
| 5.2. Definiție și categorii | 282 |

| | |
|--|-----|
| 5.3. Procedura emiterii și subscrierii obligațiunilor | 282 |
| 5.4. Transmiterea obligațiunilor | 283 |
| 5.5. Adunarea generală a obligatorilor | 283 |
| §6. Registrele societății pe acțiuni | 284 |
| §7. Fondurile de rezervă ale societății pe acțiuni | 284 |
| Subsecțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societății pe acțiuni | 285 |
| <i>Secțiunea a 4-a. Societatea în comandită pe acțiuni</i> | 285 |
| <i>Secțiunea a 5-a. Societatea cu răspundere limitată</i> | 286 |
| Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracterele societății cu răspundere limitată | 286 |
| Subsecțiunea a 2-a. Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic | 286 |
| Subsecțiunea a 3-a. Constituirea societății cu răspundere limitată | 288 |
| §1. Contractul de societate | 288 |
| §2. Statutul societății | 289 |
| §3. Formalitățile necesare constituirii societății | 289 |
| Subsecțiunea a 4-a. Funcționarea societății cu răspundere limitată | 289 |
| §1. Adunarea generală a asociaților | 289 |
| 1.1. Rolul adunării generale a asociaților | 289 |
| 1.2. Convocarea adunării generale a asociaților | 290 |
| 1.3. Atribuțiile adunării generale a asociaților | 291 |
| 1.4. Condițiile cerute pentru adoptarea hotărârilor | 291 |
| 1.5. Obligațivitatea și opozabilitatea hotărârilor adunării generale | 291 |
| §2. Administrarea societății cu răspundere limitată | 292 |
| 2.1. Precizări prealabile | 292 |
| 2.2. Desemnarea și durata mandatului administratorului | 292 |
| 2.3. Modul de lucru al administratorilor | 292 |
| 2.4. Atribuțiile administratorilor | 293 |
| §3. Controlul gestiunii societății cu răspundere limitată | 293 |
| 3.1. Precizări prealabile | 293 |
| 3.2. Cenzorii societății | 294 |
| 3.3. Auditorul financiar | 294 |
| 3.4. Controlul gestiunii de către asociați | 294 |
| §4. Transmiterea părților sociale | 295 |
| 4.1. Transmiterea părților sociale între asociați | 295 |
| 4.2. Transmiterea părților sociale între asociați și persoane din afara societății | 296 |
| 4.3. Transmiterea părților sociale pe cale succesorală | 296 |
| §5. Retragerea asociatului din societate | 297 |
| 5.1. Cazurile de retragere a asociatului din societatea cu răspundere limitată | 297 |
| 5.1.1. Cazurile prevăzute în actul constitutiv | 297 |
| 5.1.2. Cazurile prevăzute la art. 134 din Legea nr. 31/1990 | 298 |
| 5.1.3. Acordul tuturor celorlalți asociați | 298 |
| 5.1.4. Hotărârea tribunalului | 298 |
| 5.2. Efectele retragerii din societate | 298 |
| §6. Excluderea asociatului din societatea cu răspundere limitată | 299 |

| | |
|---|------------|
| 6.1. Cazurile de excludere a asociaților din societatea cu răspundere limitată _____ | 300 |
| 6.1.1. Neefectuarea aportului _____ | 300 |
| 6.1.2. Săvârșirea de către asociatul administrator a unor fapte păgubitoare pentru societate _____ | 300 |
| 6.1.3. Exercițarea de către creditorul personal al asociatului a opoziției împotriva hotărârii de prelungire a duratei societății _____ | 301 |
| 6.2. Condițiile excluderii asociatului din societatea cu răspundere limitată _____ | 301 |
| 6.3. Consecințele excluderii unui asociat din societatea cu răspundere limitată _____ | 301 |
| Subsecțiunea a 5-a. Modificarea societății cu răspundere limitată _____ | 302 |
| Subsecțiunea a 6-a. Dizolvarea și lichidarea societății cu răspundere limitată _____ | 303 |
| Subcapitolul III. Societatea europeană și grupurile de interes economic _____ | 303 |
| <i>Secțiunea 1. Societatea europeană _____</i> | <i>303</i> |
| §1. Considerații generale _____ | 303 |
| §2. Constituirea societății europene _____ | 304 |
| 2.1. Modalitățile de constituire a unei societăți europene _____ | 304 |
| 2.2. Procedura constituirii societății europene _____ | 305 |
| §3. Funcționarea societății europene _____ | 305 |
| §4. Dizolvarea și lichidarea societății europene _____ | 305 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Grupurile de interes economic _____</i> | <i>306</i> |
| §1. Noțiuni și reglementare _____ | 306 |
| §2. Constituirea grupului de interes economic _____ | 307 |
| §3. Funcționarea grupului de interes economic _____ | 307 |
| 3.1. Adunarea generală a membrilor grupului _____ | 307 |
| 3.2. Administratorii grupului _____ | 308 |
| §4. Modificarea grupului de interes economic _____ | 308 |
| §5. Dizolvarea și lichidarea grupului de interes economic _____ | 308 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Grupurile europene de interes economic _____</i> | <i>309</i> |
| §1. Noțiuni și reglementare _____ | 309 |
| §2. Constituirea grupului european de interes economic _____ | 309 |
| §3. Modificarea grupului european de interes economic _____ | 310 |
| §4. Organizarea și funcționarea grupului european de interes economic _____ | 310 |
| §5. Sucursalele și filialele grupului european de interes economic _____ | 311 |
| §6. Dizolvarea și lichidarea grupului european de interes economic _____ | 311 |

| | |
|--|------------|
| CAPITOLUL VII. PARTICULARITĂȚILE OBLIGAȚIILOR IZVORÂTE DIN RAPORTURILE JURIDICE LA CARE PARTICIPĂ PROFESIONIȘTII COMERCIANȚI _____ | 312 |
| Subcapitolul I. Regulile speciale privind formarea și executarea obligațiilor în raporturile juridice dintre profesioniștii comercianți _____ | 313 |
| <i>Secțiunea 1. Regulile privind formarea obligațiilor specifice activităților comerciale _____</i> | <i>313</i> |
| §1. Principiul libertății contractuale _____ | 313 |
| 1.1. Particularitățile principiului libertății contractuale în raporturile la care participă profesioniștii comercianți _____ | 313 |
| 1.1.1. Libertatea în exprimarea voinței la încheierea contractului _____ | 314 |
| 1.1.2. Libertatea probelor în litigiile dintre profesioniștii comercianți _____ | 314 |
| 1.1.3. Libertatea soluționării litigiului pe calea arbitrajului comercial _____ | 314 |
| 1.2. Îngrădirile principiului libertății contractuale în raporturile la care participă profesioniștii comercianți _____ | 315 |
| 1.2.1. Contractele de adeziune _____ | 315 |
| 1.2.2. Contractele cu clauze interzise de lege _____ | 316 |
| §2. Regulile generale privind încheierea contractelor în activitatea comercială _____ | 317 |
| §3. Încheierea contractelor comerciale prin mijloace electronice _____ | 319 |
| 3.1. Regulile speciale privind încheierea contractelor între profesioniștii comercianți și consumatori _____ | 319 |
| 3.2. Regulile specifice privind comerțul electronic _____ | 320 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Regulile speciale privind executarea obligațiilor izvorâte din raporturile juridice la care participă profesioniștii comercianți _____</i> | <i>321</i> |
| §1. Prețul în obligațiile specifice activității comerciale _____ | 321 |
| §2. Regimul juridic al dobânzilor _____ | 322 |
| 2.1. Noțiunea de dobândă _____ | 322 |
| 2.2. Curgerea de drept a dobânzilor în obligațiile comerciale _____ | 323 |
| 2.3. Dobânda legală _____ | 324 |
| 2.4. Dobânda convențională _____ | 325 |
| 2.5. Regimul juridic al dobânzilor în cazul obligațiilor ce nu au ca obiect plata unor sume de bani _____ | 326 |
| 2.6. Anatocismul și plata anticipată a dobânzilor _____ | 326 |
| 2.7. Corelația dintre dobânzi și daunele-interese _____ | 326 |
| 2.8. Corelația dintre dobânzi și penalități _____ | 327 |
| §3. Caracterul oneros al mandatului în materie comercială _____ | 328 |
| §4. Solidaritatea codebitorilor _____ | 330 |
| 4.1. Noțiune _____ | 330 |
| 4.2. Solidaritatea codebitorilor în activitatea specifică întreprinderilor comerciale _____ | 331 |
| 4.3. Efectele solidarității codebitorilor _____ | 332 |

| | |
|--|-----|
| <i>Secțiunea a 3-a. Probele în raporturile juridice la care participă profesioniștii comercianți</i> | 333 |
| Subsecțiunea 1. Considerații introductive | 333 |
| Subsecțiunea a 2-a. Principalele mijloace de probă folosite în raporturile comerciale | 333 |
| §1. Proba prin înscrisuri | 333 |
| §2. Proba cu martori | 334 |
| §3. Raportul de expertiză | 334 |
| §4. Facturile acceptate | 334 |
| §5. Corespondența comercială | 335 |
| §6. Telegramele | 335 |
| §7. Mijloacele moderne de comunicare și valoarea lor probatorie în raporturile comerciale | 336 |
| §8. Registrele profesioniștilor | 337 |
| 8.1. Noțiuni | 337 |
| 8.2. Forța probantă a registrelor comerciale în raporturile dintre profesioniștii comercianți | 337 |
| 8.2.1. Registrele comerciale legal ținute | 337 |
| 8.2.2. Registrele comerciale nelegal ținute | 338 |
| §9. Mențiunile făcute de creditor | 339 |

CAPITOLUL VIII. PRINCIPALELE CONTRACTE FOLOSITE ÎN ACTIVITATEA COMERCIALĂ **340**

| | |
|--|-----|
| <i>Secțiunea 1. Unele particularități ale contractului de vânzare în activitatea comercială</i> | 340 |
| §1. Scopul vânzării comerciale | 340 |
| §2. Obiectul vânzării în activitatea comercială | 341 |
| 2.1. Lucrul vândut | 341 |
| 2.1.1. Bunurile viitoare | 341 |
| 2.1.2. Bunurile dintr-un gen limitat | 342 |
| 2.1.3. Predarea bunurilor | 342 |
| 2.1.3.1. Modalitățile de predare | 342 |
| 2.1.3.2. Locul predării | 343 |
| 2.1.3.3. Cheltuielile vânzării și cheltuielile predării | 343 |
| 2.1.3.4. Sancțiunea nepredării bunurilor | 343 |
| 2.1.4. Transmiterea proprietății | 344 |
| 2.1.5. Transmiterea riscurilor pieirii bunurilor | 346 |
| 2.2. Prețul vânzării | 347 |
| 2.2.1. Condițiile și determinarea prețului | 347 |
| 2.2.2. Locul și data plății prețului | 349 |
| 2.2.3. Sancțiunea neplății prețului | 349 |
| §3. Răspunderea pentru vicii | 350 |
| 3.1. Răspunderea pentru viciile aparente | 351 |
| 3.2. Răspunderea pentru viciile ascunse | 352 |
| §4. Obligația de garanție pentru buna funcționare | 353 |
| 4.1. Răspunderea vânzătorului pentru calitatea produselor în termenul de garanție și în termenul de valabilitate | 354 |
| 4.2. Răspunderea pentru calitatea produselor în cadrul duratei medii de utilizare | 355 |

| | |
|--|-----|
| 4.3. Răspunderea vânzătorului pentru conformitatea produselor _____ | 355 |
| 4.4. Răspunderea vânzătorului pentru produsele cu defecte _____ | 356 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Contractul de furnizare</i> _____ | 357 |
| §1. Precizări prealabile _____ | 357 |
| §2. Noțiuni și reglementare _____ | 357 |
| §3. Natura juridică a contractului de furnizare _____ | 357 |
| §4. Caracterele juridice ale contractului de furnizare _____ | 358 |
| §5. Asemănări și deosebiri între contractul de furnizare și alte contracte (contractul de vânzare, comision, antrepriza, prestare de servicii) _____ | 360 |
| 5.1. Asemănări _____ | 360 |
| 5.2. Deosebiri _____ | 360 |
| §6. Efectele contractului de furnizare _____ | 361 |
| 6.1. Obligațiile furnizorului _____ | 361 |
| 6.1.1. Transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate _____ | 361 |
| 6.1.2. Predarea bunurilor și prestarea serviciilor _____ | 362 |
| 6.1.2.1. Noțiuni generale _____ | 362 |
| 6.1.2.2. Subcontractarea furnizării _____ | 363 |
| 6.1.2.3. Consecințe juridice ale nepredării bunurilor ce constituie obiect al contractului de furnizare _____ | 364 |
| 6.1.3. Suportarea riscului pieririi bunurilor până în momentul predării _____ | 364 |
| 6.1.4. Obligația de garanție contra evicțiunii _____ | 365 |
| 6.1.5. Obligația de garanție contra viciilor bunurilor furnizate _____ | 365 |
| 6.2. Obligațiile beneficiarului _____ | 366 |
| 6.2.1. Preluarea bunurilor _____ | 366 |
| 6.2.2. Plata prețului produselor sau serviciilor _____ | 366 |
| §7. Încetarea contractului de furnizare _____ | 367 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Contractul de fiducie</i> _____ | 367 |
| §1. Precizări prealabile _____ | 367 |
| §2. Noțiuni și reglementare _____ | 368 |
| §3. Operațiunea de fiducie și contractul de fiducie _____ | 369 |
| §4. Categoriile fiduciei _____ | 369 |
| §5. Părțile contractului de fiducie _____ | 369 |
| §6. Condițiile de validitate ale fiduciei _____ | 370 |
| 6.1. Forma contractului de fiducie _____ | 370 |
| 6.2. Cuprinsul contractului _____ | 370 |
| 6.3. Înregistrarea fiduciei _____ | 370 |
| 6.4. Desemnarea beneficiarului _____ | 371 |
| 6.5. Interdicția liberalității fiduciei _____ | 372 |
| §7. Opozabilitatea fiduciei _____ | 373 |
| §8. Efectele juridice ale contractului de fiducie _____ | 374 |
| 8.1. Obligațiile constitutorului _____ | 374 |
| 8.1.1. Transferarea drepturilor și suportarea cheltuielilor legate de această operațiune _____ | 374 |
| 8.1.2. Plata remunerației fiduciarului _____ | 375 |

| | |
|---|------------|
| 8.2. Obligațiile fiduciarului | 375 |
| 8.2.1. Fiduciarul este obligat să execute atribuțiile încredințate în legătură cu fiducia | 375 |
| 8.2.1.1. Precizări prealabile | 375 |
| 8.2.1.2. Puterile fiduciarului | 376 |
| 8.2.2. Fiduciarul trebuie să îndeplinească formalitățile de înregistrare a fiduciei și de opozabilitate față de terți | 377 |
| 8.2.3. Fiduciarul este obligat să aducă la cunoștința terților cu care contractează calitatea sa | 377 |
| 8.2.4. Fiduciarul are obligația de a da socoteală cu privire la executarea fiduciei | 378 |
| 8.2.5. Fiduciarul răspunde pentru prejudiciile cauzate | 379 |
| 8.2.6. Fiduciarul este obligat să restituie masa fiduciară la încetarea contractului sau cu prilejul înlocuirii lui | 379 |
| 8.3. Efectele contractului de fiducie față de terți | 380 |
| §9. Modificarea contractului de fiducie | 381 |
| §10. Încetarea contractului de fiducie | 381 |
| 10.1. Cazurile specifice de încetare a contractului de fiducie | 381 |
| 10.1.1. Expirarea termenului | 381 |
| 10.1.2. Realizarea scopului fiduciei | 381 |
| 10.1.3. Denunțarea contractului | 382 |
| 10.1.4. Renunțarea la fiducie | 383 |
| 10.1.5. Insolvența fiduciarului | 383 |
| 10.2. Efectele încetării contractului de fiducie | 383 |
| Secțiunea a 4-a. Contractul de report | 384 |
| §1. Noțiune și reglementare | 384 |
| §2. Forma contractului de report | 385 |
| §3. Reportul și vânzarea cu pact de răscumpărare | 385 |
| 3.1. Asemănări | 385 |
| 3.2. Deosebiri | 385 |
| §4. Efectele juridice ale contractului de report | 386 |
| 4.1. Obligația reportatorului de a exercita opțiunea | 386 |
| 4.2. Efectuarea de vărsăminte asupra titlurilor | 386 |
| 4.3. Drepturile accesorii | 387 |
| 4.4. Exercițarea drepturilor specifice titlurilor și valorilor mobilare față de emitenții acestora | 387 |
| §5. Lichidarea reportului | 388 |
| Secțiunea a 5-a. Contractul de intermediere | 388 |
| §1. Noțiune și caracteristici | 388 |
| §2. Formarea contractului de intermediere | 389 |
| 2.1. Obiectul contractului | 389 |
| 2.2. Forma contractului de intermediere | 390 |
| §3. Efectele contractului de intermediere | 390 |
| 3.1. Obligațiile intermediarului | 390 |
| 3.1.1. Identificarea unui terț interesat de încheierea unui contract cu clientul și punerea lor în legătură în vederea perfectării acestui contract | 390 |
| 3.1.2. Informarea terțului cu privire la condițiile contractului | 391 |

| | |
|---|-----|
| 3.2. Obligațiile clientului | 392 |
| 3.2.1. Remunerarea intermediarului | 392 |
| 3.2.2. Comunicarea încheierii contractului cu terțul | 393 |
| 3.2.3. Restituirea cheltuielilor efectuate de intermediar | 393 |
| §4. Aplicații practice ale intermedierei | 394 |
| <i>Secțiunea a 6-a. Contractul de comision</i> | 394 |
| §1. Noțiunea și reglementarea contractului de comision | 394 |
| §2. Asemănări și deosebiri între contractul de comision și contractul de mandat | 396 |
| 2.1. Asemănări | 396 |
| 2.2. Deosebiri | 396 |
| §3. Forma și proba contractului de comision | 397 |
| §4. Părțile contractului de comision | 397 |
| 4.1. Capacitatea părților | 397 |
| 4.2. Consimțământul părților | 397 |
| §5. Efectele contractului de comision | 398 |
| 5.1. Efectele comisionului în raporturile dintre comitent și comisionar | 398 |
| 5.1.1. Obligațiile comisionarului | 398 |
| 5.1.2. Obligațiile comitentului | 399 |
| 5.2. Efectele executării contractului de comision față de terți | 401 |
| §6. Încetarea contractului de comision | 402 |
| <i>Secțiunea a 7-a. Contractul de consignație</i> | 402 |
| §1. Reglementarea, noțiunea, forma și proba contractului de consignație | 402 |
| §2. Părțile contractului de consignație | 403 |
| 2.1. Consimțământul | 403 |
| 2.2. Capacitatea părților | 403 |
| 2.3. Obiectul contractului | 404 |
| §3. Efectele contractului de consignație | 404 |
| 3.1. Obligațiile consignatului | 404 |
| 3.1.1. Predarea bunurilor mobile ce urmează a fi vândute | 404 |
| 3.1.2. Plata remunerației convenite consignatarului | 405 |
| 3.1.3. Restituirea cheltuielilor făcute de consignatar | 405 |
| 3.2. Obligațiile consignatarului | 406 |
| 3.2.1. Păstrarea și asigurarea bunurilor | 406 |
| 3.2.2. Executarea mandatului dat de consignant | 407 |
| 3.2.3. Obligația de a da socoteală consignatului asupra îndeplinirii mandatului său | 408 |
| §4. Încetarea contractului de consignație | 409 |
| <i>Secțiunea a 8-a. Contractul de agenție</i> | 409 |
| §1. Noțiune și reglementare | 409 |
| §2. Caracterele juridice și particularitățile contractului de agenție | 410 |
| 2.1. Exclusivitatea | 410 |
| 2.2. Clauza de neconcurență | 411 |
| §3. Forma și proba contractului de agenție | 412 |
| §4. Deosebirile dintre contractul de agenție și contractul de mandat și comision | 412 |
| §5. Părțile contractului | 413 |

| | |
|--|-----|
| §6. Efectele contractului de agenție | 413 |
| 6.1. Efectele contractului în raporturile dintre agent și comitent | 414 |
| 6.1.1. Obligațiile agentului | 414 |
| 6.1.2. Obligațiile comitentului | 416 |
| 6.2. Efectele față de terți | 418 |
| §7. Încetarea contractului de agenție | 418 |
| 7.1. Cazurile de încetare a contractului de agenție | 418 |
| 7.1.1. Expirarea termenului | 418 |
| 7.1.2. Denunțarea unilaterală | 418 |
| 7.1.3. Rezilierea contractului | 419 |
| 7.2. Remunerații și despăgubiri datorate încetării contractului | 419 |
| 7.2.1. Comisioanele | 419 |
| 7.2.2. Indemnizațiile | 420 |
| 7.2.3. Despăgubirile | 420 |
| <i>Secțiunea a 9-a. Contractul de franciză</i> | 421 |
| §1. Reglementare, noțiune și caractere juridice | 421 |
| §2. Părțile și obiectul francizei | 422 |
| §3. Independența părților | 423 |
| §4. Diferite tipuri de franciză | 423 |
| 4.1. Franciza de producție sau industrială | 423 |
| 4.2. Franciza de servicii | 424 |
| 4.3. Franciza de distribuție | 424 |
| 4.4. Master franchise | 424 |
| §5. Încheierea contractului | 425 |
| 5.1. Etapa precontractuală | 425 |
| 5.2. Cuprinsul contractului de franciză | 426 |
| 5.2.1. Obiectul contractului | 426 |
| 5.2.2. Drepturile și obligațiile părților | 426 |
| 5.2.3. Condițiile financiare | 427 |
| 5.2.4. Durata contractului | 427 |
| 5.2.5. Condițiile de modificare, prelungire și reziliere | 427 |
| §6. Efectele contractului de franciză | 427 |
| 6.1. Obligațiile francizorului | 427 |
| 6.1.1. Transmiterea know-how-ului | 428 |
| 6.1.2. Transmiterea dreptului de utilizare a semnelor distinctive ale francizorului | 428 |
| 6.1.3. Asistența tehnică și/sau comercială | 429 |
| 6.1.4. Obligația de aprovizionare | 429 |
| 6.1.5. Exclusivitatea teritorială | 429 |
| 6.2. Obligațiile beneficiarului | 430 |
| 6.2.1. Păstrarea secretului know-how-ului | 430 |
| 6.2.2. Plata taxelor și redevențelor | 430 |
| 6.2.3. Obligația de neconcurență | 431 |
| §7. Încetarea contractului de franciză | 431 |
| <i>Secțiunea a 10-a. Contractul de leasing</i> | 432 |
| §1. Noțiune și reglementare | 432 |
| §2. Caracterele juridice ale contractului de leasing | 432 |
| §3. Părțile contractului de leasing | 434 |
| 3.1. Finanțatorul/locatorul | 434 |

| | |
|---|-----|
| 3.2. Locatarul/utilizatorul | 435 |
| §4. Delimitarea contractului de leasing | 435 |
| 4.1. Operațiunea de leasing și contractul de leasing | 435 |
| 4.2. Delimitarea contractului de leasing de alte contracte | 435 |
| §5. Categoriile de leasing | 436 |
| 5.1. Leasing financiar și leasing operațional | 436 |
| 5.2. Leasing mobilier și leasing imobiliar | 437 |
| 5.3. Forme speciale de leasing | 438 |
| 5.3.1. Contractul de lease-back | 438 |
| 5.3.2. Leasingul comun | 438 |
| 5.3.3. Subleasingul (sublocățiunea în regim de leasing) | 438 |
| §6. Obiectul contractului de leasing | 439 |
| §7. Conținutul contractului | 439 |
| 7.1. Elementele obligatorii ale contractului de leasing | 439 |
| 7.2. Cuprinsul contractului de leasing | 441 |
| §8. Efectele contractului de leasing | 442 |
| 8.1. Obligațiile finanțatorului/locatorului | 442 |
| 8.1.1. Respectarea dreptului utilizatorului de a-și alege furnizorul | 442 |
| 8.1.2. Contractarea bunului cu furnizorul și dobândirea dreptului definitiv de utilizare asupra programelor de calculator | 442 |
| 8.1.3. Transmiterea tuturor drepturilor asupra bunului către utilizator, cu excepția dreptului de dispoziție | 443 |
| 8.1.4. Respectarea dreptului de opțiune al utilizatorului | 443 |
| 8.1.5. Garantarea folosinței liniștite a bunului dat în leasing | 444 |
| 8.1.6. Încheierea unei polițe de asigurare asupra bunului dat în leasing | 445 |
| 8.2. Obligațiile utilizatorului | 447 |
| 8.2.1. Efectuarea recepției și primirea bunului | 447 |
| 8.2.2. Exploatarea bunului potrivit instrucțiunilor furnizorului | 447 |
| 8.2.3. Interdicția grevării bunului cu sarcini | 448 |
| 8.2.4. Plata ratelor de leasing și a costurilor accesorii acestora | 448 |
| 8.2.5. Suportarea cheltuielilor de întreținere și a riscului pieirii bunului | 449 |
| 8.2.6. Încunoștințarea finanțatorului despre orice tulburare a dreptului de proprietate asupra bunului | 450 |
| 8.2.7. Restituirea bunului | 450 |
| §9. Încetarea contractului de leasing | 450 |
| 9.1. Expirarea duratei contractului | 450 |
| 9.2. Rezilierea contractului | 450 |
| 9.2.1. Refuzul utilizatorului de a primi bunul | 450 |
| 9.2.2. Insolvența sau dizolvarea și lichidarea unei părți | 451 |
| 9.2.3. Pieirea, pierderea sau dispariția bunului | 451 |
| 9.2.4. Desființarea titlului asupra bunului | 451 |
| 9.2.5. Neplata integrală a ratei de leasing timp de două luni consecutive | 452 |

| | |
|--|-----|
| <i>Secțiunea a 11-a. Contractul de asociere în participație</i> | 452 |
| §1. Noțiune și reglementare | 452 |
| §2. Particularitățile contractului de asociere în participație | 453 |
| §3. Caracterele juridice | 454 |
| §4. Delimitarea asocierii în participație de alte instituții juridice. Asocierea în participație și societatea reglementată de Legea nr. 31/1990 | 455 |
| §5. Principiile asocierii în participație | 456 |
| 5.1. Principiul independenței juridice și comerciale a fiecărui asociat | 456 |
| 5.2. Principiul reciprocității asistenței manageriale, juridice, de marketing și comerciale | 456 |
| 5.3. Principiul priorității operațiunilor specifice asocierii în participație | 457 |
| §6. Părțile contractului de asociere în participație | 457 |
| §7. Efectele contractului de asociere în participație în raporturile dintre asociați | 458 |
| 7.1. Efectele contractului în raporturile dintre asociați | 458 |
| 7.1.1. Aportul la asociere | 458 |
| 7.1.2. Împărțirea beneficiilor și suportarea pierderilor | 459 |
| 7.2. Efectele juridice ale asocierii în participație față de terți | 460 |
| §8. Încetarea contractului | 460 |
| <i>Secțiunea a 12-a. Contractul de factoring</i> | 460 |
| §1. Noțiune și reglementare | 460 |
| §2. Caractere juridice | 461 |
| §3. Formele factoringului | 462 |
| 3.1. Factoringul cu regres | 462 |
| 3.2. Factoringul fără regres | 462 |
| 3.3. Factoringul la scadență | 462 |
| §4. Forma contractului de factoring | 462 |
| §5. Părțile contractului | 463 |
| 5.1. Aderentul | 463 |
| 5.2. Factorul | 463 |
| 5.3. Debitorul cedat | 464 |
| §6. Obiectul contractului | 464 |
| §7. Efectele contractului de factoring | 464 |
| 7.1. Obligațiile aderentului | 464 |
| 7.1.1. Obligația de transmitere a creanțelor | 465 |
| 7.1.2. Obligația de garanție a creanțelor | 465 |
| 7.1.3. Obligația de notificare a debitorului cedat | 465 |
| 7.2. Obligațiile factorului | 467 |
| 7.2.1. Finanțarea prin plata către aderent a prețului facturilor acceptate | 467 |
| 7.2.2. Suportarea riscului de neplată a debitorului cedat | 467 |
| 7.2.3. Încasarea creanțelor de la debitorii cedați | 468 |
| §8. Raporturile dintre debitorul cedat și părțile contractului de factoring | 468 |
| 8.1. Raporturile dintre debitorul cedat și aderent | 469 |
| 8.2. Raporturile dintre debitorul cedat și societatea de factoring | 469 |

| | |
|---|-----|
| §9. Delimitarea contractului de factoring de alte instituții juridice | 470 |
| 9.1. Cesiunea de creanță | 470 |
| 9.2. Subrogația în drepturile creditorului | 470 |
| 9.3. Scontarea | 471 |
| §10. Încetarea contractului | 471 |
| <i>Secțiunea a 13-a. Contractul de transport</i> | 471 |
| §1. Noțiuni generale | 471 |
| 1.1. Noțiune și reglementare | 471 |
| 1.2. Părțile contractului | 472 |
| 1.3. Forma și proba contractului de transport | 472 |
| 1.4. Modalități de transport | 472 |
| 1.5. Încetarea contractului de transport | 473 |
| §2. Contractul de transport de bunuri | 473 |
| 2.1. Documentele de transport | 473 |
| 2.2. Efectele contractului de transport de bunuri | 474 |
| 2.2.1. Obligațiile transportatorului | 475 |
| 2.2.1.1. Obligația de a efectua transportul | 475 |
| 2.2.1.2. Obligația de predare a bunurilor transportate | 477 |
| 2.2.1.3. Răspunderea transportatorului pentru prejudiciile cauzate | 477 |
| 2.2.2. Obligațiile expeditorului | 481 |
| 2.2.2.1. Predarea bunurilor și a documentelor de transport | 481 |
| 2.2.2.2. Ambalajul bunurilor transportate | 481 |
| 2.2.2.3. Plata prețului, a cheltuielilor privind transportul și despăgubirea transportatorului | 482 |
| 2.2.3. Obligațiile destinatarului | 483 |
| 2.2.3.1. Constatarea stării bunului | 483 |
| 2.2.3.2. Plata sumelor datorate transportatorului | 483 |
| §3. Contractul de transport de persoane și bagaje | 484 |
| 3.1. Conținutul obligației de a transporta | 484 |
| 3.2. Obligații ale părților | 484 |
| 3.3. Răspunderea pentru persoana călătorului | 485 |
| 3.4. Răspunderea pentru bagaje și alte bunuri | 485 |
| 3.5. Transportul succesiv sau combinat | 486 |
| 3.6. Cedarea drepturilor călătorului | 486 |
| <i>Secțiunea a 14-a. Contractul de expediție</i> | 486 |
| §1. Noțiune și reglementare | 486 |
| §2. Efectele contractului de expediție | 487 |
| 2.1. Obligațiile expeditorului | 487 |
| 2.1.1. Încheierea contractului de transport și respectarea instrucțiunilor comitentului privind transportul | 487 |
| 2.1.2. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate | 488 |
| 2.2. Obligațiile comitentului | 488 |
| 2.2.1. Plata comisionului | 488 |
| 2.2.2. Despăgubirea transportatorului | 489 |
| 2.3. Prescripția în raporturile juridice de expediție | 489 |
| 2.4. Încetarea contractului de expediție | 489 |

| | |
|---|------------|
| Secțiunea a 15-a. Contractul de antrepriză | 490 |
| §1. Noțiune și particularități | 490 |
| §2. Caractere juridice | 491 |
| §3. Condiții de validitate | 492 |
| 3.1. Capacitatea | 492 |
| 3.2. Obiectul antreprizei | 493 |
| 3.3. Consimțământul | 494 |
| §4. Efectele contractului de antrepriză | 495 |
| 4.1. Obligațiile antreprenorului | 495 |
| 4.1.1. Obligația de a executa lucrarea sau de a presta serviciul | 495 |
| 4.1.2. Obligația de garanție pentru vicii ascunse | 497 |
| 4.1.3. Obligația de informare și de predare a documentației | 498 |
| 4.2. Obligațiile beneficiarului | 499 |
| 4.2.1. Obligația de plată a prețului | 499 |
| 4.2.2. Obligația de a recepționa lucrarea | 500 |
| §5. Încetarea contractului de antrepriză | 502 |
| 5.1. Decesul beneficiarului | 503 |
| 5.2. Decesul antreprenorului | 503 |
| 5.3. Rezoluțiunea sau rezilierea contractului imputabilă antreprenorului | 504 |
| 5.4. Rezoluțiunea sau rezilierea contractului imputabilă beneficiarului | 504 |
| §6. Subantrepriza | 505 |
| §7. Acțiunea directă a lucrătorilor | 506 |
| §8. Particularitățile antreprizei pentru lucrări de construcții | 507 |
| 8.1. Noțiune și reglementare | 507 |
| 8.2. Eliberarea autorizației de construire | 507 |
| 8.3. Obligațiile părților în cadrul contractului | 508 |
| 8.4. Răspunderea pentru vicii | 510 |
| | |
| CAPITOLUL IX. TITLURILE DE CREDIT | 512 |
| Secțiunea 1. Noțiunea, caracterele juridice și clasificarea titlurilor de credit | 512 |
| §1. Precizări prealabile | 512 |
| §2. Caracterele titlurilor de credit | 513 |
| §3. Clasificarea titlurilor de credit | 514 |
| Secțiunea a 2-a. Cambia | 515 |
| §1. Noțiunea și caracterele cambiei | 515 |
| §2. Cuprinsul cambiei | 517 |
| 2.1. Mențiunile obligatorii ale cambiei | 517 |
| 2.2. Mențiunile facultative ale cambiei | 519 |
| 2.2.1. Mențiuni care influențează obligația cambială | 520 |
| 2.2.2. Mențiuni care nu au niciun efect asupra obligației cambiale | 520 |
| 2.2.3. Clauze considerate nescrise în cambie | 520 |
| 2.2.4. Mențiuni care atrag nulitatea obligației cambiale | 520 |
| 2.3. Consecințele lipsei mențiunilor obligatorii ale cambiei | 521 |
| 2.4. Cambia în alb | 521 |

| | |
|---|-----|
| §3. Girul cambiei | 521 |
| 3.1. Noțiune | 521 |
| 3.2. Condițiile de validitate a girului | 522 |
| 3.2.1. Condițiile de fond ale girului | 522 |
| 3.2.2. Condițiile de formă ale girului | 522 |
| 3.2.3. Girul în alb | 522 |
| 3.3. Efectele transmiterii cambiei prin gir | 523 |
| 3.3.1. Efectul translativ al girului | 523 |
| 3.3.2. Efectul de garanție al girului | 523 |
| 3.3.3. Efectul de legitimare al girului | 523 |
| §4. Avalul cambiei | 524 |
| 4.1. Noțiune | 524 |
| 4.2. Condițiile de valabilitate ale avalului | 524 |
| 4.2.1. Condițiile de fond ale avalului | 524 |
| 4.2.2. Condițiile de formă ale avalului | 524 |
| 4.3. Efectele avalului | 525 |
| 4.3.1. Obligațiile avalistului | 525 |
| 4.3.2. Drepturile avalistului | 525 |
| §5. Acceptarea cambiei de către tras | 525 |
| 5.1. Noțiune | 525 |
| 5.2. Prezentarea cambiei pentru acceptare | 526 |
| 5.3. Condițiile acceptării cambiei | 526 |
| 5.4. Efectele acceptării cambiei de către tras | 527 |
| 5.5. Acceptarea cambiei de către alte persoane | 527 |
| 5.5.1. Indicatul la nevoie | 527 |
| 5.5.2. Intervenientul pentru onoare | 527 |
| 5.5.3. Efectele acceptării cambiei de către indicatul la nevoie sau intervenientul pentru onoare | 528 |
| §6. Plata cambiei | 528 |
| 6.1. Noțiuni generale | 528 |
| 6.2. Consecințele neplătii cambiei | 530 |
| 6.2.1. Acțiunile cambiale | 531 |
| 6.2.1.1. Acțiunile directe | 531 |
| 6.2.1.2. Acțiunile de regres | 531 |
| 6.2.1.2.1. Condițiile exercitării acțiunilor de regres | 531 |
| 6.2.1.2.2. Obiectul acțiunii de regres | 532 |
| 6.2.1.2.3. Decăderea din dreptul la acțiunea de regres | 532 |
| 6.2.1.2.4. Exercițarea acțiunilor de regres înainte de scadența cambiei | 532 |
| 6.2.1.3. Executarea cambială | 533 |
| 6.2.1.4. Prescripția acțiunilor cambiale | 534 |
| 6.2.2. Acțiunile extracambiale | 534 |
| 6.2.2.1. Acțiunea causală | 534 |
| 6.2.2.2. Acțiunea de îmbogățire fără justă cauză | 535 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Biletul la ordin</i> | 536 |
| §1. Noțiunea și caracterele biletului la ordin | 536 |
| §2. Cuprinsul biletului la ordin | 536 |
| 2.1. Mențiunile obligatorii ale biletului la ordin | 536 |

| | |
|---|------------|
| 2.2. Consecințele nerespectării mențiunilor obligatorii ale biletului la ordin _____ | 538 |
| 2.3. Biletul la ordin în alb _____ | 538 |
| §3. Girul biletului la ordin _____ | 539 |
| §4. Avalul biletului la ordin _____ | 539 |
| §5. Plata biletului la ordin _____ | 539 |
| Secțiunea a 4-a. Cecul _____ | 541 |
| §1. Noțiunea, reglementarea și particularitățile cecului _____ | 541 |
| §2. Condiții speciale privind emiterea cecului _____ | 541 |
| §3. Cuprinsul cecului _____ | 542 |
| 3.1. Mențiunile obligatorii ale cecului _____ | 542 |
| 3.2. Consecințele nerespectării condițiilor privind mențiunile obligatorii ale cecului _____ | 543 |
| §4. Transmiterea cecului _____ | 543 |
| §5. Avalul cecului _____ | 544 |
| §6. Plata cecului _____ | 544 |
| 6.1. Noțiuni generale _____ | 544 |
| 6.2. Consecințele neplății cecului _____ | 544 |
| Secțiunea a 5-a. Incidența bancară _____ | 545 |
| §1. Considerații introductive _____ | 545 |
| §2. Centrala incidentelor de plăți _____ | 546 |
| §3. Structura Centralei Incidentelor de Plăți _____ | 546 |
| §4. Noțiunea și caracteristicile incidentelor bancare _____ | 546 |
| §5. Interdicția bancară _____ | 547 |
| §6. Persoanele obligate să furnizeze informații aferente incidentelor de plăți la C.I.P. _____ | 548 |
| §7. Transmiterea și înregistrarea informației privind incidentele de plăți _____ | 549 |

CAPITOLUL X. REGIMUL JURIDIC APLICABIL PROFESIONIȘTILOR COMERCIANȚI AFLAȚI ÎN DIFICULTATE FINANCIARĂ _____

| | |
|---|------------|
| Secțiunea 1. Concordatul preventiv și acordul de restructurare _____ | 552 |
| §1. Noțiunea și domeniul de aplicare _____ | 552 |
| §2. Scopul concordatului preventiv și al acordului de restructurare _____ | 554 |
| §3. Organele care aplică procedurile specifice acordului de restructurare și concordatului preventiv _____ | 555 |
| §4. Acordul de restructurare _____ | 555 |
| 4.1. Precizări prealabile _____ | 555 |
| 4.2. Desemnarea administratorului de restructurare _____ | 556 |
| 4.3. Conținutul și principalele particularități ale procedurii acordului de restructurare _____ | 556 |
| 4.4. Efectele confirmării acordului de restructurare _____ | 557 |
| 4.5. Închiderea procedurii acordului de restructurare _____ | 558 |
| §5. Concordatul preventiv _____ | 558 |
| 5.1. Precizări prealabile _____ | 558 |
| 5.2. Beneficiarii procedurii _____ | 558 |
| 5.3. Participanții la procedura concordatului preventiv _____ | 559 |
| 5.3.1. Judecătorul-sindic _____ | 559 |
| 5.3.2. Administratorul concordatar _____ | 559 |

| | |
|--|-----|
| 5.4. Deschiderea procedurii concordatului | 560 |
| 5.4.1. Precizări prealabile | 560 |
| 5.4.2. Efectele deschiderii procedurii concordatului preventiv | 560 |
| 5.5. Elaborarea planului de restructurare | 562 |
| 5.6. Negocierea și votarea planului de restructurare | 562 |
| 5.7. Omologarea planului de restructurare | 563 |
| 5.8. Efectele juridice ale omologării planului de restructurare | 564 |
| 5.9. Închiderea concordatului preventiv | 565 |
| <i>Secțiunea a 2-a. Procedura insolvenței</i> | 565 |
| §1. Noțiuni introductive | 565 |
| §2. Noțiunea, domeniul de aplicare, principiile și caracterele procedurii insolvenței | 567 |
| 2.1. Noțiunea, domeniul de aplicare și reglementarea procedurii insolvenței | 567 |
| 2.2. Principiile procedurii insolvenței | 568 |
| 2.3. Scopul, căile și modalitățile de realizare | 570 |
| 2.4. Caracterele procedurii insolvenței | 571 |
| §3. Condițiile aplicării procedurii insolvenței | 572 |
| 3.1. Debitorul să facă parte din categoriile de entități cărora li se aplică procedura insolvenței | 572 |
| 3.1.1. Categoriile de debitori cărora li se aplică procedura generală | 572 |
| 3.1.1.1. Societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 | 573 |
| 3.1.1.2. Regiile autonome și companiile naționale | 573 |
| 3.1.1.3. Societățile cooperative | 573 |
| 3.1.1.4. Organizațiile cooperatiste | 574 |
| 3.1.1.5. Societățile agricole | 574 |
| 3.1.1.6. Grupurile de interes economic | 574 |
| 3.1.1.7. Asociațiile și fundațiile | 574 |
| 3.1.1.8. Organizațiile patronale și organizațiile sindicale | 574 |
| 3.1.1.9. Debitori exceptați de la aplicarea procedurii generale | 575 |
| 3.1.2. Categoriile de debitori supuși procedurii simplificate | 575 |
| 3.1.2.1. Reglementare | 575 |
| 3.1.2.2. Profesioniștii comercianți persoane fizice | 576 |
| 3.1.2.3. Întreprinderile familiale | 576 |
| 3.1.2.4. Profesioniștii titulari ai întreprinderilor privind profesiile liberale | 576 |
| 3.2. Insolvența debitorului | 576 |
| 3.2.1. Noțiunea de insolvență | 576 |
| 3.2.2. Delimitarea insolvenței de insolvabilitatea debitorului | 578 |
| 3.2.3. Dovada insolvenței debitorului | 578 |
| §4. Participanții la procedura insolvenței | 579 |
| 4.1. Organele care aplică procedura insolvenței | 579 |
| 4.1.1. Instanțele judecătorești | 579 |
| 4.1.1.1. Tribunalul | 579 |
| 4.1.1.2. Curtea de apel | 580 |
| 4.1.2. Judecătorul-sindic | 580 |

| | |
|---|-----|
| 4.1.3. Administratorul judiciar _____ | 583 |
| 4.1.4. Lichidatorul _____ | 586 |
| 4.2. Alți participanți la procedura insolvenței _____ | 587 |
| 4.2.1. Adunarea creditorilor _____ | 587 |
| 4.2.2. Comitetul creditorilor _____ | 588 |
| 4.2.3. Administratorul special _____ | 589 |
| §5. Deschiderea procedurii insolvenței _____ | 591 |
| 5.1. Cererea debitorului _____ | 591 |
| 5.1.1. Noțiuni generale _____ | 591 |
| 5.1.2. Condițiile cererii debitorului _____ | 591 |
| 5.1.3. Obiectul cererii debitorului _____ | 593 |
| 5.1.4. Anexele cererii _____ | 593 |
| 5.1.5. Soluționarea cererii debitorului _____ | 594 |
| 5.1.6. Opoziția creditorilor _____ | 595 |
| 5.2. Cererea creditorilor _____ | 595 |
| 5.2.1. Noțiuni generale _____ | 595 |
| 5.2.2. Condițiile cererii creditorilor _____ | 595 |
| 5.2.3. Cuprinsul cererii creditorilor _____ | 596 |
| 5.2.4. Obiectul cererii creditorilor _____ | 596 |
| 5.2.5. Conexarea cererilor _____ | 596 |
| 5.2.6. Soluționarea cererii creditorilor _____ | 596 |
| 5.3. Efectele deschiderii procedurii insolvenței _____ | 598 |
| 5.3.1. Ridicarea dreptului debitorului de a-și administra averea _____ | 598 |
| 5.3.2. Suspendarea acțiunilor judiciare, extrajudiciare și a măsurilor de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra debitorului sau a bunurilor sale _____ | 598 |
| 5.3.3. Suspendarea cursului prescripției acțiunilor de realizare a creanțelor împotriva debitorului _____ | 599 |
| 5.3.4. Suspendarea curgerii dobânzilor, majorărilor și penalităților _____ | 599 |
| 5.3.5. Suspendarea tranzacționării pe piețele reglementate a acțiunilor emise de debitor _____ | 600 |
| §6. Regimul actelor juridice anterioare deschiderii procedurii _____ | 600 |
| 6.1. Cadrul general _____ | 600 |
| 6.2. Acte sau operațiuni pentru care se poate cere anularea _____ | 601 |
| 6.2.1. Acte și operațiuni pentru care legea instituie o presumpție relativă de fraudă în dauna creditorilor _____ | 601 |
| 6.2.2. Acte juridice privind constituirea sau transmiterea de drepturi patrimoniale _____ | 603 |
| 6.3. Efectele anulării actelor juridice _____ | 603 |
| 6.4. Acțiunea în anulare împotriva terțului subdobânditor _____ | 604 |
| 6.5. Contractele aflate în curs de executare _____ | 604 |
| 6.5.1. Precizări prealabile _____ | 604 |
| 6.5.2. Regimul juridic al actelor aflate în curs de derulare _____ | 605 |
| §7. Primele măsuri _____ | 607 |
| 7.1. Noțiuni generale _____ | 607 |
| 7.2. Notificarea deschiderii procedurii și a primelor măsuri _____ | 607 |

| | |
|---|-----|
| 7.3. Declararea creanțelor creditorilor _____ | 608 |
| 7.3.1. Cererea de admitere a creanțelor _____ | 608 |
| 7.3.2. Verificarea creanțelor și întocmirea tabelului preliminar _____ | 609 |
| 7.3.3. Contestarea creanțelor creditorilor _____ | 609 |
| 7.3.4. Înregistrarea și afișarea tabelului definitiv al creanțelor _____ | 609 |
| 7.4. Rapoartele administratorului judiciar privind situația debitorului _____ | 610 |
| 7.4.1. Precizări prealabile _____ | 610 |
| 7.4.2. Primul raport al administratorului judiciar _____ | 610 |
| 7.4.3. Al doilea raport al administratorului judiciar _____ | 610 |
| §8. Reorganizarea judiciară _____ | 611 |
| 8.1. Noțiuni introductive _____ | 611 |
| 8.2. Planul de reorganizare _____ | 612 |
| 8.2.1. Noțiune _____ | 612 |
| 8.2.2. Elaborarea planului _____ | 612 |
| 8.2.2.1. Debitorul _____ | 612 |
| 8.2.2.2. Administratorul judiciar _____ | 612 |
| 8.2.2.3. Creditorii _____ | 612 |
| 8.2.3. Obiectul și cuprinsul planului _____ | 613 |
| 8.2.4. Publicitatea și votarea planului _____ | 613 |
| 8.2.5. Confirmarea planului de către judecătorul-sindic _____ | 613 |
| 8.2.6. Executarea planului de reorganizare _____ | 614 |
| §9. Falimentul _____ | 615 |
| 9.1. Noțiune _____ | 615 |
| 9.2. Cazurile de aplicare a procedurii falimentului _____ | 615 |
| 9.3. Măsurile dispuse de judecătorul-sindic _____ | 615 |
| 9.4. Notificarea intrării debitorului în procedura falimentului _____ | 616 |
| 9.4.1. Notificarea în cadrul procedurii generale _____ | 616 |
| 9.4.2. Notificarea intrării debitorului în faliment în cadrul procedurii simplificate _____ | 617 |
| 9.5. Declararea creanțelor în procedura falimentului _____ | 617 |
| 9.6. Lichidarea averii debitorului _____ | 617 |
| 9.6.1. Inventarierea averii debitorului _____ | 617 |
| 9.6.2. Efectuarea lichidării bunurilor din averea debitorului _____ | 618 |
| 9.6.3. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării _____ | 619 |
| 9.6.4. Ordinea plății creanțelor _____ | 620 |
| 9.6.5. Provizionarea unor sume de bani _____ | 621 |
| 9.6.6. Raportul final al lichidării _____ | 621 |
| §10. Închiderea procedurii insolvenței _____ | 622 |
| 10.1. Cazurile de închidere a procedurii insolvenței _____ | 622 |
| 10.1.1. Lipsa bunurilor _____ | 622 |
| 10.1.2. Nedepunerea cererilor de admitere a creanțelor _____ | 622 |
| 10.1.3. Îndeplinirea obligațiilor din planul de reorganizare _____ | 622 |
| 10.1.4. Creditorii înscrși în tabelul definitiv al creanțelor primesc sumele ce li se datorează în perioada de observație sau renunță la judecată în perioada de observație _____ | 622 |
| 10.1.5. Închiderea procedurii de faliment _____ | 623 |

| | |
|--|------------|
| 10.2. Efectele închiderii procedurii insolvenței _____ | 623 |
| 10.2.1. Descărcarea participanților de îndatoririle și responsabilitățile lor _____ | 623 |
| 10.2.2. Descărcarea debitorului de obligațiile anterioare _____ | 624 |
| §11. Răspunderea persoanelor care au contribuit la starea de insolvență a debitorului _____ | 624 |
| 11.1. Noțiuni introductive _____ | 624 |
| 11.2. Persoanele obligate să răspundă _____ | 624 |
| 11.3. Condițiile răspunderii _____ | 625 |
| 11.3.1. Acțiunea în răspundere _____ | 625 |
| 11.3.2. Faptele care angajează răspunderea _____ | 626 |
| 11.3.3. Întinderea răspunderii _____ | 631 |
| 11.3.4. Efectele răspunderii persoanelor care au contribuit la starea de insolvență _____ | 631 |
| <i>Secțiunea a 3-a. Grupul de societăți</i> _____ | 632 |
| §1. Contextul reglementării _____ | 632 |
| §2. Noțiuni și domeniul de reglementare _____ | 633 |
| §3. Participanții la procedură _____ | 634 |
| 3.1. Tribunalul competent _____ | 634 |
| 3.2. Judecătorul-sindic _____ | 634 |
| 3.3. Administratorul judiciar _____ | 634 |
| 3.4. Comitetul creditorilor _____ | 635 |
| 3.5. Administratorul special _____ | 635 |
| §4. Deschiderea și derularea procedurii _____ | 635 |
| 4.1. Deschiderea procedurii _____ | 635 |
| 4.2. Creanțele membrilor grupului _____ | 636 |
| 4.3. Acțiunile în anularea constituțiilor ori transferului de drepturi patrimoniale _____ | 636 |
| 4.4. Împrumuturi intra-grup _____ | 636 |
| 4.5. Reorganizarea _____ | 636 |
| <i>Secțiunea a 4-a. Insolvența transfrontalieră</i> _____ | 637 |
| <i>Secțiunea a 5-a. Insolvența persoanei fizice</i> _____ | 638 |
| BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ _____ | 641 |

Conf. univ. dr. Vasile Nemeș
Universitatea „Nicolae Titulescu”, București

Drept comercial

Ediția a 5-a revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2023

CAPITOLUL IV.

FONDUL DE COMERȚ

Secțiunea 1. Noțiune și delimitare

§1. Noțiune

În activitatea lor, profesioniștii comercianți folosesc o multitudine de bunuri în vederea desfășurării activității comerciale. Bunurile folosite diferă în funcție de calitatea de persoană fizică sau persoană juridică a titularului întreprinderii economice, precum și de obiectul de activitate pentru care a fost autorizat. Astfel de bunuri formează o universalitate destinată desfășurării diferitelor operațiuni comerciale. Pentru că această masă de bunuri este destinată exercitării activității comerciale, legiuitorul o denumește „fond de comerț”. În literatura de specialitate^[1], fondul de comerț este definit ca „un ansamblu de bunuri mobile și imobile, corporale și incorporale, pe care un comerciant le afectează desfășurării activității sale comerciale, în scopul atragerii clientelei și, implicit, obținerii de profit”^[2].

1.1. Reglementare

De lege lata, principalele reguli privind fondul de comerț, se regăsesc în Codul civil și în Legea nr. 265/2022, care reglementează atât definiția, cât și regimul juridic al actelor și faptelor încheiate în legătură cu acesta.

Astfel, potrivit art. 3 alin. (1) lit. r) din Legea nr. 265/2022, *fondul de comerț* este definit ca fiind ansamblul bunurilor mobile și imobile, corporale și necorporale – mărci, firme, embleme, brevete de invenții, vad comercial –, utilizate de un operator economic în vederea desfășurării activității sale și a atragerii și menținerii clientelei. De asemenea, art. 100 alin. (1) lit. c) obligă la înregistrarea în registrul comerțului a actelor privind donația, vânzarea, locațiunea, ipoteca mobilă asupra fondului de comerț, actele de adjudecare, de executare silită și de transmitere pe cale succesorală, însoțite de documentele prevăzute de lege, precum și orice alt act prin care se aduc modificări înregistrărilor în registrul comerțului privind fondul de comerț.

Codul civil cuprinde și el referiri la fondul de comerț în mai multe texte. Astfel, potrivit prevederilor art. 340 alin. (1) lit. c), nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui soț, bunurile destinate exercitării profesiei unuia dintre soți, dacă nu sunt elemente ale unui fond de comerț care face parte din comunitatea de bunuri.

Apoi, art. 745 dispune că, în lipsă de stipulație contrară, uzufructuarul unui fond de comerț nu poate să dispună de bunurile ce îl compun. În situația în care dispune de aceste bunuri are obligația de a le înlocui cu altele similare și de valoare egală.

[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 96.

[2] Pentru definiția fondului de comerț, a se vedea și M.-L. BELU MAGDO, *Drept comercial*, Ed. Hamangiu, București, 2003, p. 67; R.N. CATANĂ, *op. cit.*, p. 87.

În sfârșit, fondul de comerț este consacrat și în conținutul art. 2638, care reglementează legea aplicabilă raporturilor juridice cu element de extraneitate. După ce consacră principiul libertății alegerii de către părți a legii aplicabile raporturilor juridice de drept internațional privat, art. 2638 dispune că, în lipsa alegerii, se aplică legea statului cu care actul juridic prezintă legăturile cele mai strânse, iar dacă această lege nu poate fi identificată, se aplică legea locului unde actul juridic a fost încheiat. În înțelesul aceluiași articol, se consideră că există atare legături cu legea statului în care debitorul prestației caracteristice sau, după caz, autorul actului are, la data încheierii actului, după caz, reședința obișnuită, *fondul de comerț* sau sediul social.

1.2. Interesul practic privind regimului juridic al fondului de comerț

Fiind destinat desfășurării activității comerciale, stabilirea regimului juridic al fondului de comerț prezintă interes atât din perspectiva comerciantului ce-l posedă, cât și din aceea a creditorilor^[1]. Comerciantul este interesat de protecția bunurilor afectate comerțului său, care să asigure valorificarea lui prin încheierea diferitelor acte juridice și transmiterea pe cale succesorală. Creditorii titularului fondului de comerț sunt interesați de cunoașterea conținutului acestuia, deoarece bunurile ce-l alcătuiesc constituie principalele elemente active ale patrimoniului titularului fondului de comerț. În acest sens, art. 2324 C. civ. instituie garanția comună a creditorilor, consacrand însă și afectarea creanțelor născute în legătură cu anumite diviziuni ale patrimoniului, iar în cuprinsul art. 2326 C. civ. se stabilește chiar principiul egalității creditorilor chirografari pentru situațiile în care nu ar exista cauze de preferință sau convenții privind ordinea îndestulării lor. Din aceste considerente, circulația bunurilor din fondul de comerț este supusă unor reguli speciale menite să asigure protecția drepturilor creditorilor titularului fondului de comerț.

§2. Delimitarea fondului de comerț

Mai buna înțelegere a fondului de comerț presupune și operațiunea delimitării lui de alte universalități de bunuri de care dispune comerciantul în exercitarea comerțului pentru care a fost autorizat. Comerciantul, indiferent că este persoană fizică sau persoană juridică, dispune de un patrimoniu propriu, realizează o întreprindere din comerțul său, pe care îl exercită într-unul sau mai multe imobile.

2.1. Fondul de comerț și patrimoniu

Patrimoniul este definit ca fiind totalitatea drepturilor și obligațiilor cu valoare economică care aparțin unui subiect de drept^[2]. Se observă că fondul de comerț nu se confundă cu noțiunea de patrimoniu, deoarece fondul de comerț este

[1] A se vedea ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 96; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 50; GH. PIPEREA, *Drept comercial*, vol. I, 2008, p. 66; I. SCHIAU, *Drept comercial*, Ed. Hamangiu, București, 2009, p. 75.

[2] A se vedea, în acest sens, și C. BÎRSAN, *Drept. Civil. Drepturile reale principale*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2020, p. 7; I. SFERDIAN, *Drept civil. Drepturile reale principale. Studiu aprofundat*, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 1-5.

ansamblul bunurilor mobile și imobile, corporale sau incorporeale^[1] afectate de comerciant desfășurării unei activități comerciale, în timp ce patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor comerciantului cu valoare economică. Fondul de comerț este componentă a patrimoniului comerciantului, deoarece cuprinde principalele active ale acestuia, însă nu și elementele pasive.

2.2. Fondul de comerț și întreprinderea

Așa cum am arătat și în cele de mai sus, *întreprinderea* este o organizare sistematică de către comerciant a factorilor de producție, între care se află și bunurile afectate desfășurării activității comerciale, iar potrivit art. 3 alin. (3) C. civ., constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu scop lucrativ. Rezultă că sfera întreprinderii este mult mai largă decât aceea a fondului de comerț, cuprinzând, spre deosebire de acesta, și capitalul și munca^[2].

2.3. Fondul de comerț și imobilul în care se desfășoară activitatea comercială

Potrivit normelor legale aplicabile în materie, fiecare comerciant trebuie să-și stabilească un sediu pe care să-l înregistreze la registrul comerțului. Sediul este stabilit într-un imobil în care, de regulă, se desfășoară activitatea comerciantului în cauză. În reglementarea Legii nr. 31/1990, imobilul în care își desfășoară activitatea o societate poartă denumirea specifică de sediu social, dar acesta este doar locația unde se exercită activitatea sau se află principalele organe de administrare și conducere ori centrul de interese ale societății, și nu totalitatea bunurilor afectate exercitării activității economice. La fel stau lucrurile și în ceea ce privește profesioniștii comercianți persoane fizice. În legătură cu aceștia, art. 9 din O.U.G. nr. 44/2008, dispune că PFA, întreprinzătorul persoană fizică titular al întreprinderii individuale și întreprinderea familială au sediul profesional declarat prin cererea de înregistrare în registrul comerțului și de autorizare a funcționării. Pentru stabilirea sediului profesional/punctelor de lucru este necesar ca persoana fizică titulară care se autorizează ca PFA, titularul întreprinderii individuale sau oricare membru al întreprinderii familiale, după caz, să prezinte înscrisul care atestă dreptul de folosință asupra imobilului cu destinație de sediu profesional/punct de lucru. În consecință, imobilul în care profesionistul exploatează întreprinderea comercială constituie doar un element al fondului de comerț^[3].

^[1] Este adevărat că potrivit prevederilor art. 535 C. civ., sunt bunuri lucrurile corporale sau necorporale, care constituie obiectul unui drept patrimonial, dar preferăm expresia convențională de „bunuri corporale și incorporeale” pentru a evidenția consistența elementelor încorporate în activitatea comercială, precum, mărcile, invențiile, inovațiile, indicațiile geografice etc.

^[2] Pentru mai multe detalii, a se vedea ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 98; I. SCHIAU, *op. cit.*, p. 76; GH. PIPEREA, *Drept comercial român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 79.

^[3] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 98; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 51.

§3. Natura juridică a fondului de comerț

3.1. Teorii privind natura juridică a fondului de comerț

În știința dreptului comercial, au fost formulate, de-a lungul timpului, mai multe teorii privind natura juridică a fondului de comerț^[1]:

a) *Teoria personificării fondului de comerț*

În această teorie, fondul de comerț este considerat a fi subiect autonom, dotat cu firmă, sediu și patrimoniu. Titularul fondului de comerț nu este decât principalul reprezentant al acestuia.

b) *Teoria universalității de drepturi*

În accepțiunea acestei teorii, fondul de comerț reprezintă o universalitate juridică, adică ar fi înzestrat cu drepturi și obligații distincte.

c) *Teoria universalității de fapt*

Potrivit acestei teorii, fondul de comerț este o universalitate de fapt, creată prin voința titularului său. În sprijinul acestei ipoteze se invocă legătura de fapt dintre bunurile reunite în cadrul fondului de comerț, afectate aceluiași scop. Potrivit art. 541 C. civ., reprezintă o universalitate de fapt ansamblul bunurilor care aparțin aceleiași persoane și au o destinație comună stabilită prin voința acestuia sau prin lege^[2].

d) *Teoria proprietății incorporale*

În teoria proprietății incorporale, fondul de comerț reprezintă un ansamblu de bunuri mobile și imobile corporale și incorporale afectat desfășurării activității comerciale. Întrucât principalele elemente ale fondului de comerț constau în bunuri mobile incorporale, fondul de comerț a fost considerat un bun mobil incorporal^[3].

e) *Teoria patrimoniului de afectațiune*

În reglementările privind exercitarea comerțului de către comercianții persoane fizice se folosește noțiunea de „patrimoniu de afectațiune”. Astfel, potrivit O.U.G. nr. 44/2008, patrimoniul de afectațiune desemnează masa patrimonială în cadrul patrimoniului întreprinzătorului, reprezentând totalitatea drepturilor și obligațiilor afectate, prin declarație scrisă ori, după caz, prin acordul de constituire sau printr-un act adițional la acesta, exercitării unei activități economice. Se observă că, cel puțin în ceea ce privește profesioniștii comercianți persoane fizice, indiferent de forma de organizare și desfășurare a activității comerciale, patrimoniul de afectațiune înglobează și fondul de comerț, astfel cum a fost mai sus definit.

Codul civil consacră și el noțiunea patrimoniului de afectațiune. Astfel, în conformitate cu prevederile Codului civil, patrimoniile de afectațiune sunt masele

[1] A se vedea ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 98-99.

[2] S. ANGHENI, *op. cit.*, 2013, p. 43; GH. PIPEREA, *Drept comercial. Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 55.

[3] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 100.

patrimoniale fiduciare^[1], constituite potrivit dispozițiilor Titlului IV al Cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum și alte patrimonii determinate potrivit legii [art. 31 alin. (3)]. Pe lângă patrimoniul de afecțaiune, Codul civil legiferează și patrimoniul profesional individual. În concret, art. 33 C. civ. dispune „constituirea masei patrimoniale afectate exercitării în mod individual a unei profesii autorizate se stabilește prin actul încheiat de titular, cu respectarea condițiilor de formă și de publicitate prevăzute de lege”. Aceleași reguli se aplică și în cazul măririi sau micșorării patrimoniului profesional individual [art. 33 alin. (2) C. civ.], iar lichidarea patrimoniului profesional se face potrivit regulilor de la lichidarea societăților [art. 33 alin. (3) C. civ.].

3.2. Natura juridică a fondului de comerț în contextul reglementărilor actuale

După cum se poate observa, prin reglementările adoptate în sistemul dreptului privat s-au adus modificări substanțiale universalităților de bunuri. În ceea ce privește problematica fondului de comerț, se impune a fi reținut că legiuitorul Codului civil nu abrogă noțiunea fondului de comerț, ci, din contră, o folosește în cuprinsul diferitelor texte legale, art. 340, art. 745, art. 2638 etc.

Apoi, se reglementează patrimoniul de afecțaiune ca universalitate de drepturi, bunuri și obligații, constituite în cazuri speciale prevăzute de lege ori stabilite în mod expres prin voința părților. Cea mai lămuritoare semnificație a patrimoniului de afecțaiune este aceea legiferată de O.U.G. nr. 44/2008. Cu toate că ordonanța are în vedere numai persoana fizică, totuși, în conjunctura actuală legislativă, așa cum se susține și în literatura de specialitate^[2], noua concepție a fondului de comerț se aplică și comerciantului persoană juridică.

În sfârșit, pornind de la situația actuală a reglementărilor aplicabile în materie, concluzia care se impune este aceea că natura juridică a fondului de comerț este aceea a **patrimoniului de afecțaiune**. Aceasta înseamnă că pentru situațiile în care legile speciale nu reglementează anumite aspecte referitoare la fondul de comerț, se va recurge la regulile aplicabile patrimoniului de afecțaiune^[3].

Secțiunea a 2-a. Elementele fondului de comerț

Fondul de comerț cuprinde două categorii de bunuri: corporale și incorporeale. Natura bunurilor diferă în funcție de specificul comerțului exercitat, producerea de bunuri, executarea de lucrări, prestarea de servicii etc.

[1] Pentru detalii privind operațiunea de fiducie și contractul de fiducie, a se vedea V. NEMEȘ, G. FIERBINȚEANU, *Dreptul contractelor civile și comerciale. Teorie, jurisprudență, modele*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 1081-1112; V. NEMEȘ, *Contractul de fiducie conform noului Cod civil*, în C.J. nr. 10/2011, p. 518-525.

[2] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 102; a se vedea și R.N. CATANĂ, *op. cit.*, p. 88 și urm.

[3] Pentru soluția că fondul de comerț reprezintă o universalitate de fapt, a se vedea, I. SCHIAU, MONICA IONAȘ-SĂLĂGEAN, *Despre patrimoniul de afecțaiune profesională*, în R.R.D.A. nr. 6/2016.

Subsecțiunea 1. Elementele corporale ale fondului de comerț

În categoria elementelor corporale ale fondului de comerț sunt cuprinse drepturile care privesc firma, emblema, clientela și vadul comercial, brevetele de invenții, mărcile și indicațiile geografice, dreptul de autor etc.^[1] Drepturile relative la elementele corporale ale fondului de comerț, denumite și drepturi privative^[2], conferă comerciantului dreptul exclusiv de a-l exploata în folosul său cu respectarea condițiilor stabilite de lege.

§1. Firma

1.1. Definiție

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 265/2022, *firma* este denumirea sub care profesionistul care are obligația de înregistrare în registrul comerțului își desfășoară activitatea și sub care semnează.

Firma are ca principală funcție identificarea profesionistului comerciant prin individualizarea lui față de alți comercianți și joacă un rol important în atragerea clientelei^[3]. De aceea, legea [art. 48 alin. (2)] prevede că nicio mențiune care ar putea induce în eroare asupra naturii sau întinderii activității economice desfășurate sau asupra situației solicitatului nu poate fi adăugată firmei.

1.2. Conținutul firmei

Modul în care se compune firma diferă, în principal, în funcție de calitatea profesionistului comerciant, persoană fizică sau persoană juridică (societate reglementată de Legea nr. 31/1990).

1.2.1. Firma comerciantului persoană fizică

Potrivit art. 52 din Legea nr. 265/2022, firma unui profesionist persoană fizică ce are obligația de înregistrare în registrul comerțului cuprinde numele și prenumele acestuia, precum și forma de exercitare a activității economice, și anume persoană fizică autorizată ori întreprindere individuală. În cazul în care există identitate de nume și prenume cu altă persoană fizică autorizată sau întreprindere individuală, întreprindere familială înregistrată în registrul comerțului ori rezervată în vederea înregistrării, firma va fi completată cu inițialele prenumelui tatălui sau al mamei sau cu prenumele întreg al acestora, iar, dacă și după completare se păstrează identitatea, se va adăuga o altă mențiune care să identifice mai precis persoana sau felul comerțului său.

[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 102; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 56; M.-L. BELU MAGDO, *op. cit.*, p. 72; GH. PIPEREA, *Drept comercial*, vol. I, 2008, p. 68; S. POPA, *op. cit.*, p. 75.

[2] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 102.

[3] *Ibidem*; a se vedea și M.-L. BELU MAGDO, *op. cit.*, p. 72; GH. PIPEREA, *Drept comercial*, vol. I, 2008, p. 69.

Firma unei întreprinderi familiale cuprinde numele membrului de familie la inițiativa căruia se înființează întreprinderea familială, scris în întregime, sau din numele și inițiala prenumelui acesteia, la care se adaugă mențiunea „întreprindere familială”, scrisă în întregime [art. 52 alin. (3) din Legea nr. 265/2022].

1.2.2. Firma societății reglementate de Legea nr. 31/1990

În cazul societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, conținutul firmei diferă în funcție de forma juridică a societății. Firma unei *societăți în nume colectiv* trebuie să cuprindă numele a cel puțin unuia dintre asociați, cu mențiunea „societate în nume colectiv”, scrisă în întregime (art. 53 din Legea nr. 265/2022). În literatura de specialitate^[1] s-a remarcat pe bună dreptate că, întrucât legea se referă la numele unui asociat, trebuie să înțelegem că se are în vedere numele de familie și prenumele asociatului, raportat la dispozițiile art. 83 C. civ. Persoana care și-a dat acordul ca numele ei să figureze în componența firmei unei societăți în nume colectiv, devine răspunzătoare nelimitat și solidar de toate obligațiile societății (art. 55).

Firma unei *societăți în comandită simplă* trebuie să cuprindă numele a cel puțin unuia dintre asociații comandați, cu mențiunea „societate în comandită”, scrisă în întregime (art. 54 din Legea nr. 265/2022). La fel ca în cazul societății în nume colectiv, dacă numele unei persoane figurează în firma unei societăți în comandită, dar cu acordul acesteia, persoana în cauză va răspunde nelimitat și solidar față de toate obligațiile societății, chiar dacă aceasta este străină de societate. Aceeași regulă este aplicabilă și comanditarului al cărui nume figurează în firma unei societăți în comandită. În consecință, înscrierea numelui unei persoane în firma unei societăți în nume colectiv ori în comandită, cu consimțământul acesteia, are drept consecință răspunderea asociatului în cauză nelimitat și solidar față de toate obligațiile societății.

Firma unei *societăți pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni* se compune dintr-o denumire proprie, de natură a o deosebi de firma altor societăți, și va fi însoțită de mențiunea scrisă în întregime „societate pe acțiuni” sau „S.A.” ori, după caz, „societate în comandită pe acțiuni”.

Firma unei *societăți cu răspundere limitată* se compune dintr-o denumire proprie, la care se poate adăuga numele unuia sau al mai multor asociați, și va fi însoțită de mențiunea înscrisă în întregime „societate cu răspundere limitată” sau „S.R.L.”.

Firma filialei unei persoane juridice urmează regulile prevăzute pentru forma juridică în care s-a constituit respectiva persoană, la care se poate adăuga cuvântul „filială”, potrivit opțiunii acestei persoane juridice înregistrate (art. 69 din Legea nr. 265/2022). În accepțiunea art. 42 din Legea nr. 31/1990, filialele sunt societăți cu personalitate juridică și se înființează în una dintre formele de societate enumerate de art. 2 al legii și în condițiile prevăzute pentru acea formă. Ele vor avea regimul juridic al formei de societate în care s-au constituit.

Firma sucursalei se compune din firma persoanei juridice care a deschis-o, denumirea localității unde se află sediul social al acesteia, urmată de cuvântul „sucursală” și de denumirea localității în care are sediul sucursala. În cazul în care aceeași persoană juridică a deschis mai multe sucursale în aceeași loca-

[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 103.

litate, se poate adăuga mențiunilor de la alin. (1) un indicativ de natură să le deosebească între ele (art. 70). Spre deosebire de filiale, care au personalitate juridică, sucursalele sunt dezmembrăminte fără personalitate juridică ale societăților și se înregistrează, înainte de începerea activității lor, în registrul comerțului din județul în care vor funcționa.

1.3. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească firma

Pentru a constitui un element de individualizare a comerciantului, firma trebuie să îndeplinească mai multe condiții.

1.3.1. Noutatea

Legea nr. 265/2022, în art. 49 dispune că orice firmă nouă trebuie să se deosebească de cele existente. Prin urmare, una dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească firma este aceea de a avea caracter de noutate^[1], în sensul de a avea un conținut diferit de celelalte firme înscrise în registrul comerțului. În completare, art. 50 alin. (5) din aceeași lege statuează că nu se poate rezerva și înregistra o firmă care este deja rezervată, pe durata prevăzută de lege, sau înregistrată în registrul comerțului. Este, de asemenea, interzisă înscrierea unei firme care conține cuvintele: „științific”, „academie”, „academic”, „universitate”, „universitar”, „școală”, „școlar” sau derivatele acestora, precum și „notar”, „executor”, „avocat”, „consilier juridic”, „consultanță juridică” sau cuvinte care sunt asociate unor profesii care implică exercițiul autorității publice. Tot astfel, nu poate fi înscrisă o firmă care conține cuvintele „național”, „român”, „institut” sau derivatele acestora ori cuvinte sau sintagme caracteristice autorităților și instituțiilor publice centrale, dacă aceasta este de natură să creeze confuzie cu denumirea unei autorități sau instituții publice centrale sau locale (art. 49 din lege).

1.3.2. Disponibilitatea și caracterul distinctiv

O altă condiție pentru a putea fi înregistrată în registrul comerțului este aceea ca firma să fie disponibilă^[2].

Aceasta, deoarece art. 50 din Legea nr. 265/2022 stipulează că, în vederea rezervării, firma este supusă operațiunii de verificare a îndeplinirii condițiilor de *disponibilitate*, față de firmele înregistrate în registrul comerțului sau rezervate, precum și cu privire la alte condiții prevăzute de lege în privința firmei. Tot legea dispune că o firmă este disponibilă atunci când nu aparține altei persoane fizice sau juridice înregistrate în registrul comerțului sau nu este rezervată în vederea înregistrării [art. 50 alin. (3)]. Verificarea disponibilității firmei se face la solicitarea persoanei interesate de către oficiul registrului comerțului, înainte de întocmirea actelor constitutive sau, după caz, de modificare a firmei.

De asemenea, potrivit art. 50 alin. (2), în vederea rezervării, firma este supusă și operațiunii de verificare a îndeplinirii condițiilor de specificitate față de firmele înregistrate în registrul comerțului sau rezervate. Aceste verificări se referă de fapt la caracterul distinctiv al firmei. O firmă are caracter distinctiv atunci când

[1] A se vedea și S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 56; S. POPA, *op. cit.*, p. 77.

[2] S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 57.

denumirea nu este generică și se deosebește de alte firme înregistrate anterior în registrul comerțului. Elementele tehnice de specificitate ale firmei sunt stabilite prin norme metodologice, aprobate prin ordin al ministrului justiției [art. 50 alin. (4)].

La prima vedere s-ar părea că și distinctivitatea s-ar înfățișa tot ca o cerință de validitate a firmei, însă, la o analiză puțin mai atentă, se constată contrariul. Susținerea noastră se întemeiază pe două argumente de text, primul, acela că, spre deosebire de noutate și disponibilitate, norma (art. 50) nu le consacără ca fiind drept condiții de rezervare/înregistrare, iar al doilea, după cum se poate ușor observa, „deosebirea de alte firme înregistrate” și cerința de a „nu fi generică”, sunt cuprinse cu prisosință în cele două concepte/condiții, respectiv noutatea și disponibilitatea, la care urmează să se adauge și definirea „elementelor de specificitate” prin normele metodologice.

În sfârșit, se impune remarca potrivit căreia legea permite înregistrarea ca firmă a unei mărci, dar numai cu acordul titularului, sub sancțiunea răspunderii solicitantului. Înregistrarea în registrul comerțului a unei firme de către alte persoane decât titularul mărcii înregistrate potrivit Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice, republicată, atrage răspunderea solicitantului.

Verificarea disponibilității firmei și rezervarea acesteia se pot face și prin portalul de servicii online [art. 50 alin. (1) din Legea nr. 265/2022], iar, dovada eliberată după efectuarea verificării și rezervării este valabilă pentru o perioadă de o lună de la data eliberării.

1.4. Regimul juridic al firmei

Întrebuințarea firmei ca element distinctiv al comerciantului este supusă unor reguli speciale, reglementate de Legea nr. 265/2022.

În primul rând, firma trebuie înregistrată în registrul comerțului. Trebuie precizat că, spre deosebire de Legea nr. 26/1990 [art. 30 alin. (4)], actuala reglementare (Legea nr. 265/2022) nu mai prevede expres această cerință, dar ea se deduce fără niciun fel de dubiu din economia noimei, e.g. art. 88 și următoarele care rețin actele și faptele ce se înregistrează în registrul comerțului prin raportare la conținutul cererii de înregistrare or, art. 71-74 enumeră și firma printre elementele pe care trebuie să le conțină cererea de înregistrare. Înregistrarea firmei în registrul comerțului conferă titularului acesteia un drept de folosință exclusivă [art. 51 alin. (1) din Legea nr. 265/2022]. Protecția exclusivității întrebuințării firmei este reglementată de art. 5 lit. a) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, potrivit căreia folosirea unei firme care ar avea drept consecință producerea unei confuzii cu firma folosită legitim de alt comerciant constituie obiectul infracțiunii de concurență neloială.

Apoi, transmiterea firmei se face numai odată cu fondul de comerț. Condiția își găsește reglementarea în art. 48 alin. (3) din Legea nr. 265/2022, care prevede că firma nu poate fi înstrăinată separat de fondul de comerț la care este întrebuințată.

Considerăm util să menționăm că, deși Legea nr. 265/2022 nu mai reține principiul consacrat de art. 41 al Legii nr. 26/1990, potrivit căruia o firmă înregistrată nu putea folosi decât cu consimțământul titularului acesteia, suntem de părere că acesta rămâne în continuare aplicabil.

Profesionistul înregistrat în registrul comerțului este obligat să menționeze pe facturi, oferte, comenzi, tarife, prospecte și orice alte documente întrebuițate în activitatea economică *firma*, sediul social sau profesional, codul unic de înregistrare (art. 128 din Legea nr. 265/2022).

§2. Emblema

Pe lângă firmă, un alt element incorporeal al fondului de comerț și, implicit, un atribut de identificare a comerciantului îl reprezintă emblema. Trebuie reținut însă că, spre deosebire de vechea Lege nr. 26/1990, care definea emblema ca fiind semnul sau denumirea care deosebește un comerciant de un altul de același gen, Legea nr. 265/2022 se rezumă la o sumară menționare a acesteia ca element al fondului de comerț [a se vedea definiția fondului de comerț, art. 3 alin. (1) lit. r)]. În aceste condiții se naște întrebarea firească dacă un profesionist comerciant persoană fizică sau juridică mai poate să-și stabilească o emblemă pe care să o înregistreze în registrul comerțului cu scopul de a o folosi în activitatea pe care o desfășoară? În ce ne privește, răspunsul este pozitiv, pentru considerențele ce le vom prezenta în cele ce urmează.

Astfel, este adevărat că în actuala reglementare legiuitorul nu mai tratează emblema ca element de sine stătător cum procedea cu firma, dar nici nu o interzice, în mod expres de la întrebuițare.

Din contră, așa cum precizăm, Legea nr. 265/2022, include emblema printre elementele componente ale fondului de comerț. După cum s-a văzut din definiția fondului de comerț, profesionistul comerciant folosește elementele corporale și incorporeale ale fondului de comerț (deci inclusiv emblema), în vederea desfășurării activității sale și a atragerii și menținerii clientelei, fapt ce denotă indubitabil că același regim îl are și emblema, respectiv de a fi folosită în activitatea economică pentru atragerea clientelei.

Apoi, potrivit prevederilor art. 5 din Legea nr. 11/1991, constituie infracțiune de concurență neloială folosirea unei firme, unei *emblemă* (...) de natură a produce confuzie cu cele ale unui alt comerciant. Așadar, legiuitorul reglementează în continuare emblemele din perspectiva concurenței neloiale, ceea ce înseamnă că, pentru a se putea realiza concurența cu privire la embleme, acestea mai întâi trebuie stabilite și apropiate de către titulari. Or, în conjunctura legislativă actuală nu vedem cum altfel s-ar putea realiza acest deziderat decât prin înscrierea lor în registrul comerțului. În acest sens ne ajută și prevederile art. 89 din chiar Legea nr. 265/2022, potrivit cărora, la înmatricularea societăților se înregistrează în registrul comerțului datele cuprinse în cererea de înmatriculare, precum și datele din actul constitutiv. În consecință, pe logica textului, dacă este consemnată în actul constitutiv al societății, respectiv în cererea de înmatriculare, emblema trebuie să fie înregistrată în registrul comerțului. Aceasta, cu atât mai mult cu cât, potrivit dreptului comun, într-un contract (cum este și actul constitutiv al societății) se pot prevedea orice clauze cu condiția ca acestea să nu contravină legii ori bunelor moravuri.

În sfârșit, potrivit art. 103 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 265/2022, în registrul comerțului se vor înregistra mențiuni referitoare la: „*modificări ale actelor, faptelor și datelor înregistrate în registrul comerțului*”. Prin ipoteză, dacă un profesionist care are deja înregistrată o emblemă (sub vechea Lege nr. 26/1990) și intenționează să-i aducă „modificări”, înregistrarea lor în registrul comerțului nu poate fi